

naša luč

1987
junij —
avgust
6

Slovenija

Moja dežela.

KOROŠKA

Koroška je bila ob plebiscitu leta 1920 še 90 odstotno poseljena s Slovenci, z njimi pa je prišel v Jugoslavijo samo njen najbolj vzhodni del. Pač tragedija naroda, ki so ga skozi stoletja večji sosedje odrezovali kos za kosom!

Z zahoda segajo v Slovenijo zadnji izrastki Karavank. Uršlja gora se je postavila med dve dolini, Mežiško in Mislinjsko. Te gore imajo bolj drzno oblikovane vrhove kot Pohorje. Tudi podnebje je še alpsko: višine nabirajo vlago iz zraka in pošiljajo v nižine veliko moče. Podgorja so prerasla z iglastimi gozdovi, po krčevinah se visoko pod slemena vzpenjajo samotne kmetije, po dolinah se

vijugajo ceste in železnice in povezujejo industrijske kraje.

Gornji konec doline reke Meže je zajeden daleč v Karavanke. Nad grapami s hudourniki so raztresene kmetije, ki se preživljajo z gozdovi in živino. Z njih prihajajo tudi delavci na delo v rudnik in tovarne. Pokrajina kliče turiste: kočje zanje — za planince in smučarje — stoje niže, na Peci pa je postavljen planinski dom. Deset minut preč so namestili mežiški planinci v naravno votlino kip kralja Matjaža, ki spi s svojo vojsko v osrčju Pece.

V stari rudarski vasi Črna so fužine delale že pred tristo leti. Železarstva zdaj ni več, pač pa so v soteski rudniki svinca. Črna je tudi gorsko letovišče in izhodišče za ture.

Naprej po poti pridemo v Žerjav, kjer čistijo in talijo svinčevoro rudo. Tu je možno videti rudniške rove, stopničasto zgrajena poslopja izbiralnice, stožce jalovine, to je kosov kamnine v rudah, in gole skalnate bregove: strma dolinica za plavžem je brez zelene bilke in dela vtis pogorja sredi puščave.

Dospemo do Mežice, poslovnega središča svinčevega rudnika in rudarskega kraja. Tudi naslednje Prevalje so velika vas, zanimiva za turizem zaradi hribovite okolice.

Ravne na Koroškem so najpomembnejši kraj jugoslovanskega dela Koroške, z veliko

jeklarno, gradom in študijsko knjižnico v njem, parkom in nasadi hmelja. Blizu vre iz Rimskega vrelca hotuljska slatina.

Na stikališču treh voda, treh dolin in treh gora stoji na visoki terasi nad Dravo stari Dravograd. Čokati zvonik je med najstarejšimi v Sloveniji. Stari grad se je postavil na grič že

Ravne na Koroškem

pred sedmimi stoletji. V bližini si je možno ogledati „rimski kastel“ in srednjeveško kostnico, v bližnjem Šentjanžu koroške plese.

Če se peljemo še malo po Mislinjski dolini, pridemo do njenega središča, Slovenj Gradca, že stoletja starega trgovskega in obrtnega središča doline. Mesto je kulturno zelo razgibano: tu je zbirka del domačih umetnikov, razstave, Sokličeva zasebna zbirka, koncerti. Predmestje Slovenj Gradca, Stari trg, je nekdanje rimsko naselje Colatio. Stari obrambni stolp so uporabili za zvonik, ki stoji posebej.

NASLOVNA FOTOGRAFIJA

Vipavska dolina je kadunja iz peščenjaka vzhodno od Gorice, zagozdena med apnenčaste planote Trnovskega gozda in Nanosa na severu in Krasa na jugu, zelo prikladna za vinogradništvo in sadjarstvo.

DOMA

Pred cervkijo je trg že pust in prazen, prešle so binkoštno večernice; samo še tri stojijo vernice, čebljajo in ne morejo narazen.

Za hišo dedej čedro si prižiga, lenobo pase in bučelice; ob steni mu zoré marelice, pod lazom ječmen lat in reso dviga.

Iz krčme fantje so na prag se usuli in dečle, bujne ko potonike; vzhrumi globoki glas harmonike, vmes klarinet poskočno pesem fruli.

Fran Eller

na obisk v domovino!

Za ohranjanje slovenstva v tujini je nemajhnega pomena živ stik z domovino. Prav bi bilo, ko bi vsak naš rojak na tujem — razen nekaj malega izjem — obiskal Slovenijo, kolkorkrat največ more. Posebno velja to za tiste, ki so rojeni na tujem.

Ob obiskih naj bi se naužili vsega slovenskega, se z njim prepojili, da se bodo v tujini močnejše zavedali svoje slovenske krvi.

• Naj bi imeli oči odprte za vse lepote slovenskega prostora. „O domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama ... Nazadnje mu je ostalo polno perišče lepote; razsul jo je na vse štiri strani ... Božja setev je pognala kal in je rodila: vzrasla so nebesa pod Triglavom. Oko, ki jih ugleda, obstane pred tem čudom božjim; srce vztrepeče od same sladkosti ...“ (Cankar).

• Naj bi imeli srce odprto za občutje slovenske veselosti, pristnosti, nenarejenosti in neponarejenosti.

„... In pisanih rut so vesele tvoje oči,
zdravih, rjavih lic in bisernobelega smeha.
kretenj oglatih in hoje nerodne in kmečkih zadreg;
kletve robate ušesu so tvojemu vino,
kreпка primera — dala bi zanjo cekin.“ (Župančič).

• Naj bi prisluhnilli zvenu domače govorice. „... slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja. Iz zemlje same zveni kakor velikonočno pritrkavanje in zvezde pojo, kadar se na svoji svetli poti ustavijo ter se ozro na čudežno deželo pod seboj.“ (Cankar).

• S seboj pa naj naši rojaki iz tujine prinesejo domov svobodno misel in svobodno besedo, duha demokracije in svobode Zahoda.

br

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev-
ne dežele):

Avstrija 140 šil.
Anglija 7 fun.

Belgija 450 fran.
Francija 70 fran.
Italija 15.000 lir
Nizozemska 23 gld.
Nemčija 22 mark
Švica 20 fran.
Švedska 70 kron
Avstralija 12 dol.
Kanada 15 dol.
ZDA 12 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neonake poštnine v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

Kaj bomo z njimi?

Naši vsakdanjosti bomo dali novo vsebino. Zadihali bomo bolj svobodno, več časa bomo posvetili družini, prijateljem in osamljenim, v roke bomo vzeli dobro knjigo, odprli bomo oči za lepote, ki jih sicer ne vidimo.

Počitnice nas vabijo v naravo.

Veselili se bomo sonca, ki greje nas in daje vsemu življenje. Občudovali bomo lunin svit nad slikovito pokrajino in zaslutili, da živimo na svetu, ki je poln skrivnosti . . .

Pojdimo v zgodnjem jutru z Višarj na Lovce! Odprimo oči! Morda bomo pri kapelici presenetili srno z mladičema; kar odplavali bodo v dolino. Ob stezi bomo opazili plemenito arniko z lepimi rumenimi cvetovi. Na nasprotnem bregu se bodo pasli gamsi, naša navzočnost jih zaradi oddaljenosti ne bo vznemirjala.

Človek ne ve, kam bi se obrnil.

Povsod sama lepota in barvno razkošje! Steza je obrobjena s tisočermi modrimi zvončki, bregovi so živo rdeči od ponižnega sleča. Planinski raj! Manjka samo še orel kje visoko v zraku, a teh ne vidiš več vsak dan.

Kje pa so to jutro kozorogi?

Potrpljenje! Kmalu bomo v globeli pod Lovci. Prisluhni-mo! Glejmo v smer, kjer se vali kamenje: tam morajo biti kozorogi. Mirno se pasejo skromne živalce, akrobati alpskih sten. — Še pol ure, pa smo pri križu na Lovcih.

Počitnice nas vabijo v naravo,

v samotni kraj. Da bi odprli tudi duhovne oči za duhovne lepote in vrednote. Veličastvo gora, lepota cvetic in ljubkost živali nas silijo k premišljanju. Koliko lepote, modrosti in skrivnosti nosijo v sebi! Govorijo nam o vrhovnem inženirju, ki si je vse to zamislil, poklical v življenje in vzdržuje. Pomislite, mi pa smo poklicani, da postanemo sodelavci tega vrhovnega Inženirja pri spopolnjevanju Njegovega stvarstva, pri graditvi vesoljnega bratstva, pri ustvarjanju božjega kraljestva na zemlji, kraljestva miru, resnice, pravice in svobode.

A za to veliko nalogo bomo usposobljeni le, če nam bo bolj pomembno biti kot pa imeti. To spoznanje pa ne pride samo od sebe.

Tudi v počitnicah moramo najti čas in voljo za branje, študij, premišljevanje, izmenjavo misli in molitev.

„Ni dobro človeku samemu biti.“ Ta beseda s prvih strani sv. pisma, ki poročajo o ustvarjenju žene, življenjske družice za moža, ne velja samo za antropološko utemeljitev zakonske zveze, ampak tudi za nramno življenje, posebno v zakonu in družini.

Kaj pomeni biti sam? Kdor se umakne za nekaj časa v samoto, a se zaveda, da je notranje še vedno povezan z drugimi, je sicer sam, a ne osamljen. In kdor se nahaja v množici ljudi, a nikogar ne pozna in se nihče zanj ne zmeni, ni sicer sam, a je osamljen. Biti sam ni toliko vprašanje zunanjega položaja, kraja ali družbe, ampak notranjega razpoloženja in občutka. Morda se ljudje maločesa tako boje kot samote v smislu osamljenosti. Ne samo stari in bolni ljudje, tudi mladi in zdravi trpijo zaradi nje, večkrat celo tisti, ki žive v zakonu in družini.

Ali pa ne obstaja neka oblika osamljenosti, ki je sploh ni mogoče premagati, namreč osamljenost odločanja na nramnem področju? Ali ni v svoji vesti vsak človek popolnoma sam in se mora odločati le na podlagi lastne vesti? Spoznanje in odločanje v lastni vesti je vendar nekaj tako osebnega in zasebnega, da tega človek ne more nikomur odstopiti ali najti namestnika. Vsakdo mora vzeti odgovornost sam nase. Vest je kakor človekov obraz: vsak ima, kljub vsej podobnosti z drugimi — svoj čisto lastni obraz, ki je enkrat, poseben, nenadomestljiv in neizmenljiv.

Sam s svojo vestjo — na to

svojo vestjo?

so ljudje pravzaprav ponosni. Radi se ponašajo, da odločajo sami po lastni vesti, in ne dovolijo drugim, da bi se vtikali v njihovo vest. A na drugi strani imajo ljudje občutek, da ravno v svoji vesti niso sami, ampak da se v njej oglašča neki višji skrivnosten glas.

2. vatikanski koncil pravi, da je vest človekovo najbolj skrito jedro in svetišče, kjer je čisto sam s svojim Bogom, tudi če se človeku pred ljudmi posreči marsikaj prikriti in nadeti masko — kako resna je ta misel! Kdor se je prav zave, se morda nekoliko manj lahkomišlno sklicuje samo na svojo vest in ne pride v skušnjavo, da bi njeno svobodo zlorabil.

Napačno pa bi bilo, če bi misel na vest, kjer je človek čisto sam s svojim Bogom, človeku zbujala le strah. Ista resnica mu je in more biti nešteto-krat v veliko tolažbo! Nekoga napačno obsojajo, kjer mu očitajo, česar ni

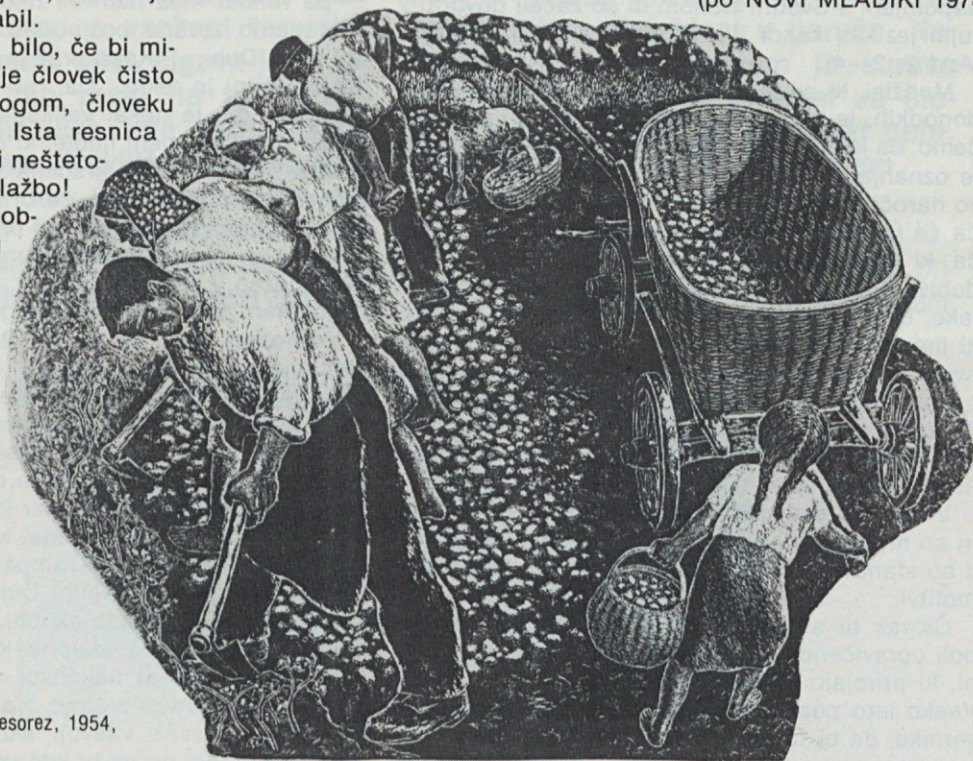
kriv, in ga dolže, česar ni zagrešil, tam je zavest, da Bog vendar popolnoma pozna človeško srce in njegove globine, edino upanje.

Če je človek v nravnem odločanju res sam s svojim Bogom, pred katerim ne more ničesar prikriti, je njegova prva dolžnost iskrenost in odkritosrčnost. Ljudem se da marsikaj natvesti. Tudi samega sebe človek sčasoma nekako prekane in prepriča o nečem, o čemer v globini svojega srca ve, da je resnica drugačna. Pred Bogom pa bi bilo vsako pretvarjanje, olepševanje, izgovarjanje, dvoličnost in poizkus laži neke vrste otročarija, ki je Boga in človeka nevredna. Odkritost in iskrenost pred Bogom v lastni vesti pa ima še drugo razsežnost. Pred Bogom ne veljajo človeške sodbe, osebni izgovori in opraviči-

la, edino veljavna je božja sodba. Kakor Bog presodi človeka v njegovi nedolžnosti ali zadolženosti, tako je, in ni priziva na kako višje sodišče. In božja sodba ob koncu življenja odloča človekovo usodo za vso večnost.

Osebna odgovornost pred Bogom je torej silno resna stvar. Človek se ne sme igrati s svojo vestjo in ne lahkomišlno jemati resnice, da je v svoji vesti končno sam s svojim Bogom. Srečen pa, kdor ima ob tej zavesti živo vero in trdno zaupanje v usmiljenega Boga. Pismo Hebrejcem sicer pravi, da je strašno pasti v roke živega Boga (Hebr 10, 31). To velja za človeka, ki ne mara božje ljubezni in odpuščenja. Dokler pa človek živi, ga Bog čaka kot oče izgubljenega sina (prim. Lk 15, 11—32).

(po NOVI MLADIKI 1978)

Tone Kralj, KROMPIR, lesorez, 1954,
iz cikla Zemlja

Binkoštno srečanje

navadno je bilo srečanje apostolov s Svetim Duhom. Res je, da so se skupaj z Marijo pripravljali na to srečanje, saj so se držali Jezusovega naročila, da naj ostanejo skupaj in naj molijo ter čakajo prihoda Tolažnika Svetega Duha. In so čakali. Gotovo radovedni, kaj bo, ko pride, še bolj pa, kakšen bo ta Tolažnik.

Ne verjamem, da so si mogli predstavljati, da bo prišel tako, kot je, še manj pa, da bo ta prihod tako temeljito spremenil njihovo življenje. Res so že pri Jezusu doživljali velike spremembe, a ostali so še vedno ribiči in preprosti rokodelci. Na binkošti pa se je vse spremenilo. Prišel je Tolažnik Sveti Duh: za zunanjo okolico v obliki silnega viharja, apostoli v dvorani pa so ga doživeli tako, da so se nad njimi prikazali jeziki, podobni plamenom, nad vsakim je obstal po eden. Vsi so bili napolnjeni s Svetim Duhom in so začeli govoriti v tujih jezikih, kakor jim je bil Duh dal izgovarjati (Apd 2, 2—4).

Množici, ki se je bila zbrala ob teh nenavadnih dogodkih, je spregovoril apostol Peter. Lahko rečemo, da je imel takrat svoj prvi veliki govor. Začel je oznanjati Kristusa in tako izpolnjevati Jezusovo naročilo, naj uči vse narode. Iz navadnega ribiča se je v tem trenutku spremenil v tistega ribiča, ki izpolnjuje poslanstvo, v ribiča ljudi, ki pridobiva duše za Kristusa. Pozval je Jude, svoje rojake, da naj se spreobrnejo in priznajo Kristusa, ki jim odpušča grehe. In imel je enkratni uspeh: sveto pismo poroča, da se je po tem Petrovem govoru pridružilo apostolom kakih tri tisoč ljudi. Ti so bili potem stanoviti v nauku apostolov in v bratovskem občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah (Apd 2, 41—42).

V tem tiči skrivnost, zakaj se je Petru posrečilo in so mogli prvi kristjani osvojiti takratni svet: bili so stanoviti v udeležbi pri lomljenju kruha in v molitvi.

Človek bi svetemu Petru skorajda zavidal. Še bolj upravičeno pa bi mu zavidali tisti moji sotrpni, ki prirejajo leto za letom binkoštna srečanja. Vsako leto poskušajo zbrati za binkoštni praznik vernike, da bi tu v tujini doživeli, da je Sveti Duh tudi danes navzoč med nami. Koliko potov in

skrbi imajo, da najdejo ustrezno dvorano, da si izgovorijo in izprosijo pripravne sodelavce, ki po maši poskrbijo tudi za materialne dobrine za vse, ki se udeležijo takega srečanja!

Nekaj skupnega imajo ta srečanja z binkoštimi. Začenjajo se z mašo. In prav tako kot pri prvem srečanju to navadno ni v cerkvi, temveč v dvorani. Na prvi pogled nesprejemljivo. A kdor se takega srečanja udeleži, lahko doživi tudi v dvorani pravo evharistično daritev, pri kateri lahko vsi sodelujemo. Bolj kot navadno pa nam seže v zavest, da je ta daritev, to lomljenje kruha del našega vsakdanjega življenja in da lahko ostanemo verni samo, če smo deležni te daritve. Začutimo tudi navzočnost Svetega Duha, ki nam napolnjuje dušo, da zveni in poje ter se veseli, ko more sredi tujega sveta zazveneti in zapeti v domačem jeziku in v domači melodiji. Zbrani iz cele Slovenije — pa vendar med nami ni tujca in neznanca: vsi postanemo zbrana božja družina, ki jo preveva isti božji Duh... Kako prav je imela neka udeleženka, ki mi je rekla: „Da, res takole srečanje ni navadno, res je nekaj velikega. Dobro vemo, da so se zbrali na njem ljudje, ki čutijo, da je ta prireditev nekaj našega, krščanskega, božjega. Zato pa se tudi ni treba bati, da bi bilo potem po maši, pri kulturnem sporedu ali pri zabavi s plesom, ki sledi na koncu, karkoli narobe. Vsakdo ve, da je udeležen v občestvu vernih, in zato čuti, da je odgovoren zase in za vse druge.“

Velikokrat sem se že spraševal, ali imajo ta srečanja sploh kak smisel... Če bi ne bilo ničesar drugega kot to, da smo preživeli lep dan skupaj z Bogom v veseli družbi, kjer smo si lahko po domače izmenjali domače besede o težavah, doživetjih in načrtih, bi bil to že dovolj velik razlog, da take prireditve imamo, ker imajo smisel. Spre gledati pa ne smemo tistega, kar je glavno: to ni samo srečanje z ljudmi, ampak je v resnici srečanje s Tolažnikom Svetim Duhom, ki nas takole spravi od časa do časa skupaj, da se vsaj za trenutek zavemo naše skupne krščanske družine. Tako srečanje vsaj nekoliko odtaja naša mrzla srca in nam podari slutnjo, da ne moremo živeti vedno samo vsak v svoji skriti kamrici, zaprti med štiri stene, ne da bi kdo vedel, da smo krist-

jani. — To je dan, ko smo lahko ponosni in veseli, ko ugotovimo, da nas le ni tako malo, ki verujemo, in da smo sposobni narediti tudi kaj velikega in lepega. Zato še naprej potihem in na glas prosim Svetega Duha: „Pomagaj nam — tu v tujini —, da se bomo radi zbirali pri lomljenju kruha, pri naših slovenskih mašah, in da bomo vztrajali v molitvi. Daj nam moč, da bomo premagali predodke in ovire, ki nam tolikokrat zapirajo pot k tej daritvi. Pomagaj nam, da bomo spoznali, kako srečni smo, ko smemo biti tudi v tujini deležni dobrote domačega jezika v domači sveti hiši. Pomagaj nam, da bomo znali pokazati tudi mladim,

kako velika vrednota si za nas Ti. Da bomo znali tudi mi in da bodo znali tudi oni moliti vsak dan tako, kot so molile naše stare mame, ko so večerni molitvi zmeraj dodajale še prošnjo v čast ‚Troštarju Svetemu Duhu‘. In ta jih je res ‚troštal‘ in jim dajal moč, da so zmogle nositi težo dneva in pomanjkanja, revščino in trpljenje in da so vse to prenašale z veselimi srcem in ljubeznijo. Pridi, Sveti Duh, Tolažnik, in napolni tudi naša srca z milostjo (*tudi moje srce, srce godrnjavega don Kamila: spremeni me, da bom bolj pogumen in bom znal bolj zaupati v tvojo pomoč kot pa v svojo modrost*).“

Vaš don Kamilo

Srečni smo vsi, ki nam je bilo dano videti, čutiti našo kmečko deželo. Vsi so bile tople. Vsi smo se poznali med sabo in se imeli radi. Za vsakega smo vedeli, kako mu je ime, kako se piše, kako se pravi pri njihovi hiši. Poznali smo imena vseh rup, jež, robov, hribčkov, ledin, gozdičev, gozdov. Vedeli smo o vsakem travniku, čigav je, o vsaki njivi, čigava je in kaj je prejšnje leto raslo na nji. Vedeli smo, kakšen okus ima sadje posameznih dreves. Krevljičevi kosmači so bili drugačni kot Žažmanovi. Še posebno dobro pa smo poznali imena vseh psov, konj in skorajda tudi vseh krav. Bilo jih je veliko, hlevi so bili

polni, pozimi je bila od njih topla vsa vas, saj je gorkota kar puhtela iz njih. Niso nas samo poznale, imele so nas rade, bilo je tako lepo biti pri jaslih, tako veseli smo bili, ko so nam psi lizali roke in obraz. Živali so bile eno z nami. Skrbeli smo zanje, one pa za nas. — Zdaj je drugače. Hlevi so prazni ali pa prezidani v garaže. Nekakšen pošasten rasizem je surovo razredčil živali in jih pregнал od človeka v industrijsko gospodarski geto. Živali so žalostne. Človek je sam.

Iz knjige Mirka Mahničā SLOVO,
ki je izšla leta 1986 pri
Slovenski matici v Ljubljani

Nekaj sadežev iz Rebulovega VRTA BOGOV

„Te kaj prizadeva očitek, ki ga izreka na račun krščanstva predvsem marksizem, da je namreč vera alienacija, ki s svojo onstransko perspektivo odtuja človeka zgodovini?“ nastavi diskusijo Gorazd.

„Prizadeva me nekako tako, kakor če Nietzsche očita krščanstvu, da je uničilo rimski imperij. To se pravi, da me sploh ne prizadeva. Zakaj če krščanstvo odtuja s tem, da transponira konkretno zemeljsko perspektivo v onstranstvo, marksizem prav tako odtuja s tem, da jo transponira v brezrazredno družbo, to se pravi v zgodovinsko onstranstvo. Poglej tisto ganljivo sintagmo o večnem „boljšem jutri“: ta čudovita jutranja noče vziti niti izza dokaj dostopnega potrošniškega hriba. Sicer pa kaj bi človek filozofaril. Vprašaj se, kje dihaš več odtujenosti v zraku, v deželah parlamentarne demokracije ali realnega socializma. Zaprtost meja, nesvoboda politične dialektike, blokiranost tiska, uradnost marksizma v mišljenju in soerealizma v umetnosti — ali ni vse to ena sama grozljiva odtujenost? Sicer pa si je ta odtujenost, ta izločenost iz pristanišč zgodovinskega pretoka, zgradila sredi 20. — kozmonavtskega! — stoletja svoj spomenik: zid skozi Berlin. Kar se torej odtujenosti tiče, bi morali komunisti, preden uporabijo to besedo, bolj kot pomesti pred svojim pragom — z

buldožerjem odstraniti, kar se je nagrmadilo pred njim . . .“

„A pustiva marksizem. Vzemiva očitek odtujenosti v tisti filozofski izvirnosti, kakor ga je izrekel Feuerbach, ki je oče te domislice. Se ti ne zdi, da je izključna zavezanost temu svetu, kakor si jo lahko privoščil ateist, dejansko na njivi zgodovine uspešnejša od tiste delne zavezanosti, ki omejuje kristjana?“

„Tega ne verjamem. Najprej iz zelo pritlehnega razloga: ker je človek z vso svojo snovnostjo tako vsrkan v zemeljsko gravitacijo, da mu je naravno čofotati predvsem v materiji, pa naj bo ateist ali kristjan. Da sledi svoji gonskosti, od denarja do spolnosti in ambicije, res ni treba nobenega napora. Ta trojnost ga z divjimi koreninami priklepa na skorjo planeta in s tem varuje pred odtujenjem zemlji. Za takšno odtujevanje je dejansko treba zavestnega napora: je odpor omenjeni gravitaciji. Takšno odtujevanje je askeza, je etični vzpon, je dejansko višja oblika človečnosti. Naj se kristjan še tako trudi v to smer, je one demonske trojnosti v njegovi krvi še zmerom več kot dovolj za polno tostransko angažiranost. Sicer pa Feuerbacha demantira tudi zgodovina. Kateri del planeta je bil v preteklosti manj odtujen bivanju, bolj ne samo družbeno in duhovno, ampak tudi tehnično dinamičen kakor krščanska Evropa?“

„Sicer pa, te etični napor res odtuja? Življenjepisi svetnikov nam predstavljajo ljudi z izrednim čutom za realnost. Vzemi Terezijo Veliko! Genij organizacije in realizacije!“ pripomni Gorazd.

„Bergson je celo zapisal,“ mu pritrdim, „da so najrealnejši od vseh človeških tipov mistiki. Ampak denimo, da krščanstvo dejansko jemlje človeku nekaj njegovega zemeljskega zagona, ko ga usmerja v onstranski cilj. Recimo, da res delno zavira njegovo osvajanje zgodovinskih možnosti, od znanosti do tehnike, in to na račun njegovega moralnega povzdiga. Bi bilo to tako strašno narobe? Bi bilo res tako negativno, če bi bil danes svet malo bolj zaočal, kar se tiče televizijske obsedenosti, ekološko moralne industrije, atomskega superoboroževanja, a bolj občutljiv za ves spektrum človeške bede, od lakote do opresije? In če bi recimo krščanstva sploh ne bilo in bi renesansa nastopila petnajst stoletij prej in bi atomska doba padla v naše peto stoletje, v čas Teodorih, ali je res taka nesreča, da naš prelepi planet že petnajst stoletij ni tista kroglja iz soli in pepela, ki bo postala v doglednem času, če bo zgodovina še naprej marširala, kakor maršira? Je takšna nesreča, če so Mokri hribi še v smrekovem plašču in če po zadnjem dežju v njihovem mahovju mogoče celo nekaj nastaja?“

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

TELEKS: KO RUDARJI ŠTRAJKAJO

Naslednje leto bo minilo trideset let od prvega štrajka v novi Jugoslaviji. Vse velike obletnice se pri nas tudi na veliko praznujejo, toda vnaprej lahko povemo, da velikih uradnih proslav ob tej obletnici ne bo. Takrat, leta 1958, ko so štrajkali rudarji v rudnikih Trbovlje in Hrastnik, je štrajk „rešil“ Zvezni izvršni svet. Takrat, v času štrajka, so žene štrajkajočih rudarjev republiške funkcionarje, ki so prišli na mesto dogajanja, obmetavale z gnilimi jajci. O štrajku se je malo pisalo, obstoj štrajkov je bil takrat po vladajočem mnenju nezdržljiv s socializmom, teza, ki je prevladovala, je bila, da delavci štrajkajo zoper same sebe, saj je vendar vse njihovo.

Po devetindvajsetih letih so se zadeve nekoliko spremenile. Val štrajkov, ki je zaplusknil naše meje, je „povzročil“ zvezni izvršni svet takrat, ko je sprejel intervencijski zakon o zamrznitvi plač. Poročanje o štrajkih je postalo vsakdanji novinarski posel, na mesto dogajanja pa republiški funkcionarji ne hodijo več.

Pariški *Liberation* je v marčevski številki zapisal, da tisto, kar se dogaja zdaj v Jugoslaviji, še ni bilo videno in da dežela živi v klimi splošne konfuzije. Dejstvo je, da je deželo zajel val štrajkov, ki po številu udeležencev, trajanju in številu presega vsa prejšnja rekordna leta (leto 1962, 1980, 1985, za prejšnje leto pa ni podatkov!).

Potem, ko je 26. februarja Zvezni izvršni svet sprejel Zakon o zamrznitvi plač, so se vrstila poročila o štrajkih: v Skopju so gradbeni delavci štrajkali pet dni, delavci mestne snage v Skopju so štrajkali, ker zadnje tri mesece niso dobili osebnega dohodka (povprečna plača pa je 60 tisoč dinarjev), štrajkalo je 35 podjetij v Zagrebu, delavci v Luki na Reki, Splitu, Pulju, delavci v Nišu, 780 delavcev gradbenega podjetja Jadran. Vsak dan en štrajk, so poročali srbski časopisi. Najštevilnejši štrajk v Srbiji je bil v Elektronski industriji Niš, tu je štrajkalo 800 delavcev, v Fagramu iz Smedereva 700, v delovni organizaciji Petar Velebit 500, najdlje tri dni so štrajkali v Šabcu krznarji, 15 drugih kolektivov je štrajkalo po dva dni, v tovarni usnja in obutve Astra Almeria več dni ni delalo 1200 ljudi itd., itd.

Seznam je neskončen, toda v času, ko je val štrajkov že naraščal, je predsednik izvršnega sveta SR Srbije

Desimir Jevtić na posvetu predstavnikov občin z republičkimi funkcionarji v Srbiji izjavil, da je seveda atmosfera okoli štrajkov prenapihnjena in da v resnici, če seštejemo štrajkajoče in dneve, ko so štrajkali, dobimo eno tovarno s šest tisoč ljudmi, ki je štrajkala en dan.

Podatki pa so bili naslednji: največ štrajkov je bilo v Srbiji 53, v Jugoslaviji pa v tistem času 168, sodelovalo je 20 tisoč ljudi! Predsednikova izjava kaže na utečen odnos oblasti do štrajkov. Ali se delaš, da jih ni, ali jih ne jemlješ resno, ali oboje. Toda od zdaj obstaja opozicija v Jugoslaviji, in to so delavci, ki zaslužijo manj kot deset starih milijonov dinarjev na mesec, je zapisal *Danas*, in to poskuša oblast prezreti.

Zadnji podatki, ki jih je bilo mogoče izbrskati, govore, da je bilo v prvih treh mesecih letošnjega leta 382 štrajkov in okoli 38 tisoč štrajkajočih. Prvi meseci letošnjega leta so bili tudi najusodnejši za socialni položaj, predvsem proletarcev, ki živijo samo od svojega osebnega dohodka.

Interventni zakon zveznega izvršnega sveta je stopil v veljavo v času, ko je življenjska raven v Jugoslaviji od leta 1980 padla za tretjino in je na ravni leta 1967, v času, ko je v enem mesecu inflacija zrasla za 14,8 odstotka (uradno), ko so za sedem odstotkov zrasle marčevske cene v primerjavi s februarskimi; v času, ko so življenjski stroški zrasli za 90 odstotkov v primerjavi s istima dvema lanskima mesecema, v marcu pa so bili večji za 7,8 odstotka v primerjavi s februarjem. V zadnjem pol desetletju so se življenjski stroški povečali za osemkrat, osebni dohodki pa zmanjšali za četrtno.

Toda enim še vedno ni nič hudega, saj se vozijo naokoli v novem Volvu, ki stane staro milijardo tristo, je bila ena od prvih pripomb labinskih rudarjev, ko smo se srečali pred jamo v Raši. Štrajk v Istrskih premogovnikih bo nedvomno prišel v zgodovino jugoslovanskih delavskih bojev kot najdaljši, najštevilnejši in najvztrajnejši. Danes, 22. aprila, bo štirinajst dni, kar se je začel in ni mu še videti konca. Možnosti za prekinitvev praktično ni, delavci-rudarji zahtevajo stodontno povečanje štartnih osnov za osebne dohodke in pika. Od tega ne bomo odstopili, pa če štrajkamo sto let. Taka je bila njihova odločitev potem, ko so na še enem neuspešnem zboru delovnih ljudi poskušali dopovedati vodstvu, da s takim osebnim dohodkom, kot ga imajo zdaj — od 12 do 15 milijonov — ne morejo živeti.

Komentar rudarjev je naslednji: z interventnim zakonom, ki bo zamrznil samo plače, se ne da doseči nič.

Kaj pa cene? Rudarji torej ne verjamejo v ekonomsko politiko zveznega izvršnega sveta, niti vodstvu podjetja, niti sindikatu. V vseh teh dneh, ko se je stavka začela, „nismo imeli nobenega stika s predsednikom sindikalne organizacije, sploh ga ni bilo blizu. Sicer je pa tako vseeno, on je poklicni predsednik sindikata“. V prvih dneh ni bilo nikogar niti iz Zagreba, niti iz Reke, čeprav je predsednica Zveze sindikatov Jugoslavije ravno v tistih dneh delovno obiskovala delovne organizacije v puljski občini.

Ponujali so jim manjše povečanje plač kot 100 odstotkov, toda štrajkajoči vztrajajo — ali 100 odstotkov ali nič. Na 60 odstotkov smo pristali že lansko leto, pravijo, potem ko smo štrajkali dva dni. Prevarali so nas! Obljubili so boljše delovne razmere, toda v letu dni se ni nič zgodilo.

Da stavkovnega vala ni konec in ga tudi ne bo, napovedujejo tile podatki: v Makedoniji od 520 tisoč delavcev 32 tisoč ni dobilo plač že od januarja, 60 tisoč pa jih dela v podjetjih, ki imajo začasno nelikvidne žiro račune; 100 tisoč delavcev živi v delovnih organizacijah, ki so na robu likvidnosti. V Sloveniji je lansko leto zaključilo z izgubo 250 organizacij združenega dela, v katerih je zaposlenih okoli 50 tisoč delavcev, nepokrite izgube pa znašajo 20 milijard. Zvezni sindikalni funkcionarji pa poročajo, da je v Jugoslaviji lansko leto 2306 podjetij s 600 tisoč delavci končalo z izgubo 633,8 milijarde dinarjev (1,15 milijarde dolarjev). Vseh skupaj pa nas je šest milijonov — delavcev.

V kratkem naj bi bil sprejet Zakon o stečaju, ki bo zahteval pokrivanje izgub iz leta 1986 v šestih mesecih, sicer — likvidacija! Obstaja torej določena množica ljudi, ki je socialno ogrožena, Jugoslavija pa sedi na sodu smodnika, poročajo tuji dopisniki.

TELEKS, Ljubljana, 30. apr. 87/6—8.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: KLIC PO ODSTOPU VLADE VEDNO MOČNEJŠI

Mikulić je izjavil: „Uporabili bomo vsa sredstva.“ Ali hoče ministrski predsednik, čigar vladna politika zahaja vedno bolj v slepo ulico, uresničiti proti svojim opo- rečnikom, posebno v republikah, grožnjo vojaškega pu- ča? Ali pa gre že za načrt pravovernežev, da bi s pomo- čjo vojske zavrteli kolo zgodovine nazaj in spet uvedli pravoverno diktaturo partije z načrtovanim gospodarst- vom?

Le še malo ljudi v Jugoslaviji danes verjame, da si Mikulić prizadeva za tržno gospodarstvo. Že v začetku svoje vlade je zgubil pol leta z brezuspešnim admini- strativnim pobijanjem inflacije. Sedaj je čisto ujet v zmedo administrativnih posegov. Po drugi plati ni na denarnem področju ukrenil ničesar in se je notranje za- dolžitve kot glavnega vira inflacije komaj dotaknil. Klic po odstopu vlade odmeva vedno glasneje, in to ne sa- mo po zahodnih delih države.

V Jugoslaviji je vojska s svojimi ostrimi stališči proti posameznim narodom in narodnostim kot tudi z dolo-

čenimi političnimi nastopi že zapustila tla narodno ali skupinsko umirjene „nepristranosti“. Tisti dejavniki, ki bi se pridružili vojski državnega prevrata, bi bili v politi- ki kot v gospodarstvu prežeti s pravovernimi predstava- mi. S temi pa bi sedanjo krizo šele zares poglobili in državo vrgli polno v brezvladje in spore.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 30. mar. 87/6.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: DIMNA ZNAMENJA V JUGOSLAVIJI

Jugoslovanska vlada se igra z ognjem. Šef vlade ni- ma na voljo veliko izbire več, a nastaja vprašanje, če se je odločil prav za pravo. 27. februarja je plače zamrznil na raven četrtega četrtletja 1986; dvig plač naj bi bil odvisen od porasta delovne storilnosti. Poviške plač z začetka leta spet preključujejo, razvrednotenje de- narja pa dirja dalje, mimo tistih, ki so odvisni od plač.

Zaposleni v velikih podjetjih so zato sprožili val stavk, ki imajo začasno še naravo opozorila, na- slovljenega na vlado. Ker so prekinitve dela očitno naj- obširnejše na Hrvaškem, je možno v njih prepoznati tu- di skrito protestno silo, ki se hrani iz narodnostnih vzgonov. Na Hrvaškem že dolgo domuje misel, da ima- jo vsi primeri napačnega razvoja svoj vir v beograjskem središču in, ko bi mogli Hrvati skrbeti sami zase, bi jim šlo bistveno boljše, kakor pa jim gre v skupnosti z dru- gim jugoslovanskimi narodi.

Drugo nevarno čer predstavlja za vlado delna vzajem- nost direktorjev podjetij z zaposlenimi — v točki nam- reč, kjer se porast proizvodnje enači z edinim merilom dobrega gospodarstva. V zakriti obliki je mogoče iz te- ga skriti očitek, da ni mogoče s sedanjo gospodar- sko politiko in s tem načinom proizvodnje nič več na- prej. Če bi velika zveza med vodji podjetij in delavci pozvala k reformam, bi utegnil iz dima nastati ogenj.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 13. apr. 87/4.

DELO: MARIBORSKI KULTURNO POLITIČNI ŠKANDAL

V Mariboru so pripravili srečanje predvojnih in med- vojnih komunistov; šlo je za prijateljsko srečanje in ob- navljanje spominov. Dijaki srednje ekonomske šole so želeli popestriti srečanje s kratkim kulturnim progra- mom.

Za svoj nastop so si izbrali odlomke iz pesmi in pro- ze Minattija, Ivana Cankarja, Saraljiča in drugih. Bese- dila so povezali v zaokroženo enoto. Toda niso se zave- dali, komu recitirajo, komu posredujejo sporočila naših pesnikov in pisateljev, namreč nekulturnim stalinistom. Že med branjem odlomka iz *Kurenta* Ivana Cankarja je namreč eden navzočih demonstrativno zapustil dvora-

(dalje na strani 13)

Slovenija

Moja dežela

na sploh

LETOŠNJE LEVSTIKOVE NAGRADE

11. maja so predstavniki Mladinske knjige podelili v Cankarjevem domu v Ljubljani letošnje Levstikove nagrade. Za izvirno mladinsko leposlovje jo je prejel Mate Dolenc za knjigo Morska dežela na železniški postaji, za ilustracije v knjigah Waitapu ter Pavji rep in druge kitajske basni je bil nagrajen Andrej Trobentar. Jana Milčinski pa je prejela Levstikovo nagrado za otroško poljudnoznanstveno besedilo Lukec dobi sestrico. Nagrajenecem in občinstvu je spregovoril direktor Mladinske knjige Jožko Pintar. Levstikove nagrade sta podelila odgovorni urednik založbe Borut Ingolič in predsednik založniškega sveta Mladinske knjige dr. Matjaž Kmecl.

TEDEN SLOVENSkih VIN

Na mariborskem sejmu so maja odprli tradicionalno prireditvev, namenjeno pregledu slovenskih vin in vinogradništvu. Slovenski vino-

gradniki in vinarji so s kakovostjo lanskega letnika lahko zares zadovoljni, saj je lanska letina prinesla veliko vrhunskih vin. Strkovni komisiji mariborskega kmetijskega zavoda in novogoriškega kmetijsko-veterinarskega zavoda sta prejeli v oceno 130 vzorcev različnih sort vina iz podravskega, posavskega in primorskega vinorodnega območja, kar 40 odstotkov ocenjenih vzorcev pa je dobilo vrhunsko oceno. Slovenskim vinarjem je lani pri prizadevanju za boljše kvaliteto zelo pomagala tudi narava. Lanska jesen je bila za vinogradništvo izjemna, tako da so na vseh treh vinorodnih območjih pridelali precej več vrhunškega vina, kot je bilo pričakovati. Leo Frelj, predsednik Zadrúžne zveze Slovenije, je na prireditvi dejal, da mora Slovenija razvoju te panoge kmetijstva še naprej posvečati vso pozornost, predvsem pa je treba poskrbeti, da se bo do leta 1990 obnovilo 9600 hektarov vinogradov. Le tako bo mogoče delno zado- stiti povpraševanju doma in za-

NI čudno, da so škofa spustili na radio, ne pa na televizijo; in da sicer vsako leto po TV prenašajo boljše-ševiško mašo s stadiona JLA, kot hudčiča pa se boljjo prave maše ... Televizija je ideološki aparat države — in vprašanje je, ali ni na skrivaj že postala njen aparat številka ena.

MLADINA, Ljubljana, 10. apr. 87/25 in 26.

gotoviti več vina za prodajo na tuje. V okviru tedna slovenskih vin so pripravili več strokovnih posvetovanj, govorili pa so tudi o razvoju kmečkega turizma v Podravju.

SLOVENSKA BRONASTA DOBA

Narodni muzej je pripravil razstavo Bronasta doba na Slovenskem 1800 pr. K. — 800 pr. K., ki so jo 11. maja odprli v razstavišču Arkade v Ljubljani. Na razstavi, ki jo je zasnovala kustosinja Neva Trampuž-Orel, je prvič podrobneje

SV. GREGOR je vasica vrh Sllemen, dostopna iz Ortneka, pa tudi iz Sodražice in Velikih Lašč.

Nad BISTRICO pri Tržiču.

prikazan čas bronaste dobe v Sloveniji, saj je prav to obdobje najmanj osvetljeno v slovenski prazgodovini. Razstavo je odprl Sergij Pelhan, predsednik Kulturne skupnosti Slovenije, ki je svoj nagovor v celoti posvetil dandanašnji krizi v slovenski kulturi.

„ROMARJI ZAUPANJA IN SPRAVE“

V začetku maja je bilo v slovenskem glavnem mestu molitveno srečanje mladih evropskih kristjanov, katoličanov in evangeličanov. Srečanje sta pripravila medškofijski odbor za študente ter mednarodna ekumenska redovna skupnost iz francoskega Taizéja. Iz tuje je prišlo nekaj več kot tisoč mladih, predvsem iz Poljske, Madžarske, Italije, Avstrije, ZR Nemčije, Francije, nekaj pa tudi iz Španije, Anglije, Švice, Belgije in Grčije. Okrog tisoč mladih je prišlo iz drugih krajev Jugoslavije, približno tri tisoč pa jih je bilo iz Slovenije. Mladi verniki in člani taizéjske skupnosti, ki so podobna srečanja pripravljali že v številnih drugih deželah, so bili presenečeni nad gostoljubnostjo slovenskih

družin, kjer so gostje prebivali. Slovenske družine so ponudile celo precej več prenočišč, kot pa je bilo prijavljenih gostov. Mladi so se v tem času udeležili štirih skupnih molitev v šiški in draveljski cerkvi, sodelovali so pri jutranjih mašah v župnijah, kjer so prebivali, srečanja pa so bila tudi v različnih cerkvah v središču Ljubljane, kjer so se pogovarjali predvsem o prispevku mladih v prid miru in sprave med ljudmi. Srečanja se je udeležil Roger Schultz, ustanovitelj ekumenske redovne skupnosti iz Taizéja, v kateri živijo katoličani in nekatoličani iz približno 20 držav.

DELO, 3. maja 1987

od tu in tam

BREŽICE

Praznik dela so pevski zbori iz občine počastili s pevsko revijo v slavnostni dvorani brežiškega gradu. Zvrstilo se je okrog 320 pevcev. Večina od njih nastopa na reviji že več let in so stari znanci občinstva. Ne-

KULIKOV (sovjetski maršal): Pri nas, v sovjetski armiji, je okrog 80% oficirskega sestava članov komunistične partije.

DANAS (zagrebški tednik): Pri nas v Jugoslaviji znaša ta odstotek okrog 99,9%.

MLADINA, Ljubljana, 24. apr. 87/5.

kateri so tokrat sodelovali prvič, kot na primer ženski pevski zbor iz Pišec in moški zbor iz Kapel. Koncert vsakič privabi veliko občinstva in prijateljev petja od blizu in daleč. Med nastopajočimi je bil tokrat tudi moški oktet iz Pišec in ženski nonet iz Dobove. Zbori so razvrščeni v štiri kakovostne skupine po pravilniku za glasbeno dejavnost Zveze kulturnih organizacij Slovenije. V prvi skupini so vsi trije zbori bratov Milavcev iz Brežic in mešani pevski zbor iz Artič. V Brežicah bo 30. junija območna revija posavskega pevskega združenja. Občino bodo tedaj zastopali trije zbori.

CELJE

Mešani mladinski zbor Tehnik iz tehniške srednje šole iz Celja, ki ga vodi Dragica Žvar, se je svojemu domačemu občinstvu oddolžil s koncertom, v katerem je nastopil tudi oktet Lesna iz Slovenj Gradca. Mladi pevci so se predstavili s programom, ki so ga peli na nedavni turneji po Zvezni republiki Nemčiji, Veliki Britaniji in na Irskem, kjer so nastopili in — v svoji kategoriji tudi zmagali — na velikem mednarodnem pevskem festivalu v mestu Cork. Na koncertu v Celju so za ta uspeh prejeli številne čestitke, med njimi tudi skupščine občine in občinske kulturne skupnosti, občinstvo, ki je do zadnjega koticčka napolnilo veliko dvorano narodnega doma, pa jih je nagradilo z burnim aplavzom. Zbor, ki sodi prav v vrh jugoslovanskega

mladinskega zborovskega petja, bo sodeloval tudi na mednarodnem mladinskem pevskem festivalu v Celju.

KOSTANJEVICA

V kostanjeviški Galeriji Božidar Jakac so predstavili knjigo prof. dr. Jožeta Mlinariča „Kostanjeviška opatija 1234 do 1786“. Avtor obravnava dogodke na vsem slovenskem etničnem ozemlju med Monoštrom, Oglejem in Čedadom, od Vivodine preko Bele krajine, do koroške Krke in Št. Vida. V tem delu so prvič predstavljene mnoge srednjeveške listine o življenju in delu belih menihov, zato je to bogat in nov prispevek k zgodovini slovenskega občestva. Knjigo je predstavil akademik, univ. prof. dr. Bogo Grafenauer, tiskovno konferenco pa je vodil univ. prof. dr. Jože Kastelic. Knjigo je založila Galerija Božidar Jakac, natisnilo pa jo je ČGP Delo.

KOPER

Zaradi padca vlade so Italijani odložili sprejem zakona o izpolnjevanju posebnih obrazcev ob vstopu v državo, kar bi veljalo tudi za jugoslovanske potnike. To je za koprski radio povedal predsednik tržaške demokratske stranke Sergio Coloni, ki je bil tudi poslanec v zadnjem parlamentu. Poudaril je, da gre za nujen ukrep v boju proti teroriz-

Doslej se širša družbena skupnost ni zmenila za naš teološki tečaj, čeprav je bil ves čas, od začetkov v letu 1966 pa do danes, dialoško odprt in pluralistično usmerjen. Tisoč in več ljudi, zbranih na Teološki fakulteti, toda nikjer nobenega časnikarja, ki bi se mu ždelo vredno to zabeležiti. Tudi to je del naše vsakdanjosti!

TRETI DAN, Ljubljana, maj 87.

Ne vem, ali obstaja še kaka dežela s toliko cestami, potmi, stezami, bližnjicami in utrtimi stezicami, s toliko mostiči, brvmi ali kamnitimi prehodi po rečicah in potokih, kot jih ima Slovenija od juga do severa. To je gosti, prepleteni krvni obtok dežele, v kateri ljudje veliko delajo, pa radi tudi živijo in znajo živeti.

Kdor zna brati mrežo teh človeških potov, more veliko zvedeti o čudih, navadah in potrebah tistih, ki so jih delali ali shodili. In te slovenske steze in stezice imajo čudno lastnost, da se tudi tujcu, ki prvič prebiva tukaj, zdijo, kot da so narejene ravno zanj, prirejene za njegov korak, njegovemu zadovoljstvu in premišljanju. — Ivo Andrić.

Nobenega dvoma ni: majhen narod, ki je veliko stoletij kljuboval neštetim hudim preizkušnjam, zagozden med velike narode, zanesljivo ni mevža. Imeti mora globoke korenine in na široko razraščene veje.

TELEKS, Ljubljana 87/1.

mu. Po njegovem mnenju bi morali zaradi velikega števila prehodov in množice potnikov z maloobmejnimi potnimi listi, posvetiti italijansko-jugoslovanski meji posebno pozornost, saj bi izpolnjevanje obrazcev povzročilo desetkilometrsk kolone. Dodal je še, da bodo rimske oblasti zanesljivo primerno rešile problem.

LEVEC

Avtomehanik Jože Podmiljšak, ki ima v Levcu servis za vozila Renault in je znan kot odličen obrtnik svoje stroke, je januarja popravil službeni avto organizacije KRO Luka Novi Sad. Namesto da bi poravnali račun, pa mu je direktor poslal fotokopijo dopisa, v katerem ga zavrača in pravi: „Zaradi nerazumljivosti teksta v opisu vašega računa vas prosim, da nam pošljete opis del v srbohrvaščini.“

LJUBLJANA

V Ljubljano je prispela tekaško kolesarska štafeta „mir brez meja“, ki simbolizira prizadevanje za okolje, mir in prijateljstvo med narodi, in povezuje vse demokratične sile več držav, saj njena pot povezuje Italijo, Jugoslavijo, Avstrijo in Madžarsko. Štafeto namreč skupaj organizirata pobrateni italijanska občina Alfonsine (provinca Raven-

na), od koder je krenila na pot 25. aprila, in madžarsko mesto Nagykata (okrog 80 km severno od Budimpešte). Ekipo, ki šteje okrog 70 ljudi, so pristrčno pričakali tudi predstavniki mesta.

LJUBLJANA

Osrednja proslava ob prazniku občine Vič-Rudnik je bila v soboto na Rakitni, kjer so odprli prenovljeno mladinsko klimatsko zdravilišče. To je eden zadnjih objektov, ki so ga obnovljali in dogradili iz sredstev tretjega ljubljanskega samoprispevka: naložbena vrednost objekta pa je 620 milijonov dinarjev. V njem je prostora za 80 otrok. Mladinsko klimatsko zdravilišče, namenjeno otrokom od treh do dvanajst let s težavami na dihalih, bo začelo delati poleti.

MARIBOR

V Mariboru so odprli prvo samopstrežno pralnico v Jugoslaviji. Potem ko so velike stroje za pranje perila za potrebe delovnih organizacij preselili na drugo lokacijo, so se v Kemični čistilnici Maribor odločili, da podobno kot v svetu, tudi Mariborčanom omogočijo, da si zunaj doma operejo, posušijo in zlikajo perilo. V ta namen je Gojenje dalo kemični čistilnici v testi-

„Bili smo pri Dušanu Pirjevcu Ahacu in on je nekoga poklical po telefonu. Iz razgovora sem razbral, da je to Lado Kozak, pa sem sekundiral Ahacu, češ da smo pravkar slišali po radiu, da so dali Tito in zvezna vlada odpoved in da so pobegnili iz dežele. Kozak se je prestrašil in odhitel k Vidmarju. Pri njem je bil Krleža, ki je pohitel proti Zagrebu, Kozak in Vidmar sta začela pakirati. Kar je rekel Ahac, vodja Agitpropa pri CK KPS, so smatrali za resnično. Zjutraj so nas pozaprl.“ (Vito-mil Zupan).

MLADINA, Ljubljana, 24. apr. 87/39.

ranje pet pralnih strojev, ki bodo po enoletnem preizkušanju prešli v last čistilnice, dva stroja za sušenje perila pa so kupili pri Primatu.

MARIBOR

V okviru prireditev ob prazniku mesta Maribor je bila v obeh razstaviščih razstavnega salona Rotovž otvoritev razstave del članov Društva likovnih umetnikov Maribor. Letošnja razstava, ki se je udeležuje 37 likovnikov iz Maribora in gosta iz Slavonskega Broda, nudi zadosten prikaz likovne tvornosti članov društva kljub stalni odsotnosti nekaterih ustvarjalcev. Zasnovana je tako, da omogoča vsakemu članu društva predstavitev z lastno izbiro del. Skupinska predstavitev v počastitev praznika občine in mesta Maribor je tudi vsakoletni obračun organizacije.

NOVO MESTO

Na medobčinski reviji otroških in mladinskih pevskih zborov, ki jo je 21. aprila zvečer v tukajšnjem Domu kulture pripravila Pevska zveza Dolenjske in Bele krajine, je nastopilo štirinajst zborov iz vseh štirih občin dolenske regije oziroma

prek 700 mladih pevcev in pevk. Na skoraj dveurni prireditvi so zapeli 42 pesmi, za kar so bili deležni priznanja občinstva, ki je tokrat napolnilo dvorano, predsednik Pevske zveze Dolenjske in Bele krajine Janez Zajc pa je zborom in zborovodjem podelil še pisma priznanja oziroma plakete.

RIBNICA

V zadnjih letih je bilo v ribniški občini kljub splošnim gospodarskim težavam zgrajenih več gasilskih domov. Zahvala za to velja SIS za varstvo pred požari, razumevanju delovnih organizacij in posameznikov, predvsem pa prizadevnemu delu gasilcev. Letos bodo v ribniški občini odprli nove gasilske domove v Nemški vasi, Dolenji vasi in Otavicah, prihodnje leto pa v Prigorici. Dom v Prigorici bo nosil ime Ignacija Merharja (1856—1944), organizatorja slovenskega gasilstva in začetnika slovenskega poveljevanja v gasilstvu, ki je dejal: „Nemškega poveljevanja ne potrebujemo! Lepše je poveljevati v domačem jeziku!“ In ko je kot prvi leta 1880 na gasilski paradi v Ljubljani poveljeval v slovenskem jeziku, so mu policisti odvzeli sabljo in ga zaprli, a so ga na pritisk občinstva kmalu izpustili. Takrat mu je več izobražencev dejalo: „Vi ste v enem popoldnevu napravili za slovenstvo več kot mi v 50 letih.“

SEVNICA

Zveza kulturnih organizacij sevniške občine je uspešno priredila občinsko pevsko revijo v dvorani gasilskega doma. Od napovedanih šestih zborov se jih je revije udeležilo pet. Peli so: dekliški nonet iz Tržišča, oktet Boštanjski fantje in troje mešanih pevskih zborov; zbor kulturnega društva „Primož Trubar“ iz Loke pri Zidanem mostu, iz Jutranjke in Lisce. Strokov-

Stara, predelana cerkev sv. Ožbolta na Zgornjem Jezerskem, gorskem klimatskem kraju med Kamniškimi Alpami in Karavankami.

ni ocenjevalec revije je bil znani glasbeni pedagog prof. Egon Kunej iz Celja. Ob tovariškem srečanju vseh nastopajočih je prof. Kunej podal temeljito oceno. Bil je zadovoljen z doseženo ravni revije, njegovi napotki zborovodjem bodo koristni za nadaljnje delo. Izbrani so bili trije zbori, ki se bodo udeležili posavske pevske revije 30. maja v brežiški viteški dvorani.

ŽALEC

Kinološko društvo Žalec je tudi letos pripravilo tečaj za šolanje športnih psov z vodniki. Karli Korber, predsednik Kinološkega društva Žalec, je povedal, da obiskuje začetni tečaj osemnajst vodnikov s svojimi štirinožci, nadaljevalnega pa osem. Tečaj traja tri mesece in je zanj v Savinjski dolini veliko zanimanja. Zdaj so dobili tudi svoje klubske prostore, v Žalcu na Hmeljarski.

med vrsticami

(nadaljevanje z 8. strani)

no. Vrhunec protesta, piše *Delo*, si je pa privoščil predsednik mariborskih komunistov Rafael Razpet. Po odločilu iz očenaša *Hlapca Jerneja* je stopil za mikrofona in prekinil kulturni program z besedami: „Nimam besed ob tej očitni provokaciji“.

To je bil šok. Šok za mnoge med navzočimi, tako za stare komuniste, kot še bolj za mlade, ki so vidno prizadeti, s solzami v očeh zapustili dvorano doma družbenih organizacij. *Delo* zaključuje poročilo o tem nekulturnem obnašanju nekaterih komunistov z vprašanjem mladinke, ki je objokana zapuščala dvorano: „Ali nam bodo zdaj še Cankarja prepovedali?“

In to ne tujci, marveč komunisti, ki naj bi bili Slovenci? se vprašujemo mi.

Ubogi hlapec Jernej, tvojega romanja ni še konec!
KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 7. maj 1872.

OPOMBA: Ob začetku „štafete mladosti“ so prepovedali Prešernovo Zdraviljico, ker se v njej trikrat omenja Bog. Zakaj jim je bil napoti očenaš iz Cankarjevega *Hlapca Jerneja*? Tu je besedilo tega očenaša: „Jernej se je pogovarjal z Bogom. ‚Kar si rekel, to zdaj izpolni! Pravico si dal ljudem, pa so jo skrili; ni je pri bircih, ne pri sodnikih, ne pri cesarju; birci so me pehali med hudele, sodniki so me zasmehovali, za cesarja so me ogoljufali! Pri tebi je pravica, ti si jo poslal, ti potrdil, ti skrbi zanjo, da se izpolni tvoja zapoved! K tebi samemu se zatekam, jaz, hlapec Jernej, sam na svetu, ob belem dnevu okraden, pravice oropan! Tvoja postava je belem srcu in tvoja objluba, tvojo besedo sem slišal — da, da ne mine moje zaupanje! Zdaj iztegni svojo roko, vsegamogočni Bog, pravični sodnik!“

... Takrat, ko so zveneje besede Cankarjeve „starodavne pripovedke“ o trpečem in po boljšem življenju hrepenečem ljudstvu v povesti *Kurent*: „O, domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in je rekel: ‚Toda bodo živeli veseli ljudje!‘ Skopo je meril lepoto, ko jo je trosil po zemlji od vzhoda do zahoda; šel je mimo silnih pokrajin, pa se ni ozrl nanje — puste leže tam, strmé proti nebu s slepimi očmi in prosijo milosti. Nazadnje mu je ostalo polno perišče lepote, razsul jo je na vse štiri strani, od štajerskih goric do strme tržaške obale ter od Triglava do Gorjancev...“ — takrat je bilo v prvi vrsti dvorane slišati dokaj zaznavno šepetanje in nenadoma je vstal ugledni družbeno-politični delavec Alojz Vindiš-Dunda, ki je zapustil dvorano. Vrata za njim so se glasno zaprla.

Program je tekel dalje: odlomki iz Bevkovega *Kapla Martina Čedermaca*, zbor je zapel pesem *Rož, Podluna, Zila*, molitev hlapca Jerneja iz Cankarjeve povesti *Hlapec Jernej in njegova pravica*.

Za tem, ko so mladi ubrano zapeli *Lipa zelenela je*, je bila na vrsti pesem Ervina Fritza *Oddaja za tuje turište*. Pesem, ki ironizira slovensko samopodcenjevanje,

je prišla do predzadnje kitice: „Vsa njihova zgodovina je neki davni, zatrti kmečki upor, vsa kultura nekaj žalostno hlipajoče poezije, vsa sedanost neka revolucija, ki komaj še sije, vse drugo dolga pijanost, obup, počasi samomor...“ Ob tem je predsednik mariborskih komunistov Rafael Razpet nenadoma vstal, stopil vidno razburjen do mikrofona in odločno dejal: „Prekinjam kulturni program, nadaljevali bomo sami!“ Mladi so takoj zapustili dvorano.

Razpet, izkušen politik, je pravočasno ugotovil, da ne gre kot oporečne kriviti slovenske klasike, zato je, da bi opral svoj polom, obtožil „pesimističnega Fritza“, ostali literati pa naj bi bili krivi le toliko, da so se znašli v „neprimerno izbranih citatih“.

TELEKS, Ljubljana, 7. maj 1876, 7 in 49.

DELO: VERUJOČI IN MISLEČI

Op.: Glej prispevek s tem naslovom na str. 34! Iz odgovorov na pisanje Tita Vidmarja in Lojzeta Skoka navajamo nekaj odstavkov.

Če so religiozni ljudje razvojno zaostali, zavirajo razvoj. Potemtakem je res prav, da so odstranjeni od najrazličnejših vodilnih družbenih mest. Kajti kakšna katastrofa bi šele bila pri nas, če bi imeli verujoči pri vodstvu kaj več besede, ko so dovolj veliko zakrivili že misleči...

Večno pogrevanje čarovnic, inkvizicije in podobnih, sicer nespornih grehov cerkvenih ljudi je zame postalo že „kontraproduktivno“. Kdor o Cerkvih ne ve govoriti drugače kot slabo, si kmalu zapravi tudi to pravico. Mislim, da je Cerkev v zgodovini počela še kaj drugega, kot samo zažigala krivoverce in coprnice. S tem ne rečem, da je njena zgodovina neomadeževana. A tudi marksistična ni. „Misleči“ so se ne samo pridno učili pri „verujočih“, temveč so jih tako v kvantiteti kot v preganjanju krivovercev pustili daleč zadaj. Če pa je preganjanje drugače mislečih moralno nesprejemljivo v srednjem veku, je še bolj na pragu 21. stoletja. — Anton Stres.

— — —

Čudim se, da kljub duhovniku Teilhardu de Chardinu, največjemu sodobnemu teoretiku razvojnega nauka, Tit Vidmar noče pritrčiti dejstvu, da med katoliškim naukom o stvarjenju in razvojno teorijo ni nasprotja. Prav tako ni nasprotja med znanostjo in vero, o čemer prav tako Tit Vidmar goji svoj predsodek. Oba njegova predsodka žal že ves čas po vojni po krivici vtepano v glavo otrokom in mladini po mnogih naših šolah. Ugledu našega šolstva bi zelo koristilo, če bi takšne ideološke predsodke, ki imajo cilj blattiti vero, nemudoma odstranili iz pouka. Z odstranitvijo vseh protiverskih elementov bi šola postala za vse „naša“ in krščanski starši ne bi imeli občutka, da jim v šoli otroke kvarijo. Pa tudi verni učitelji in profesorji bi se potem v šoli začeli čuti-

(dalje na strani 34)

Josip Jurčič

deseti brat

Stotnik Grašič in zdravnik Vencelj svetujeta, da bi šli na lov za kozama. Stotnik omeni, da ju bodo zlahka dobili, saj imajo med seboj dva mlada junaka, Kvasa in Marijana. Marijan odgovori, da se mu danes na lov nič kaj ne ljubi, a se na stotnikovo siljenje končno vda. Pri tem nekako s strani pogleda Lovreta.

„Saj bodo šli z nami še gospod fajmošter,“ pravi gospod Vencelj.

„Meni se ne spodobi nositi okrog morilno orožje,“ odgovori stari mož.

„Bog je živali zato ustvaril, da so človeku v korist. Zato jih sme vsakdo za potrebo pobijati. Ko bi znal jaz sveto pismo bolj iz glave in življenje svetnikov, bi vam, gospod fajmošter, dokazal, da so sveti moške dostikrat nosili morilno orožje! Sveti Hubert, sveti Florijan, sveti Jurij in Bog ve, kako se jim še pravi,“ reče stotnik.

„Oni so imeli drug poklic in jaz imam drugega,“ odgovori fajmošter ter vstane.

Gospodar je bil medtem prinesel več pušk in, ko si je vsak eno izbral, je vzel po ponudbi še Zmuznè dolgocevko, dasiravno se je že po tem, kako jo

Bajtarski sin Lovre Kvas se je odločil, da gre po gimnaziji za domačega učitelja na grad Slemenice. Tu živi graščak z ženo, trindvajsetletno hčerko Manico in devetletnim sinom Balčkom. Tu je tudi študirani stric Dolef.

V vasi Obrhek spozna Kvas nekaj vaških mož, med njimi desetega brata Martina Spaka, posebneža Krjavlja, bližnjega graščaka Piškáva in njegovega sina Marijana.

Kvas se zagleda v Manico in ta ga je pripravljena čakati, da konča študij. Ta ljubezen silno potare Marijana, ker si je obetal Manico za ženo.

Graščak na Slemenicah povabi vrsto znancev na godovanje. Po kosilu pride Krjavelj povedat, da je videl v hostli divjli kozli.

je prijel, videlo, da ni česa takega še nikdar imel v roki. Fajmošter se poslovil.

Zdaj stopi Krjavelj za korak naprej in pravi: „Grajski gospod, ko bi potrebovali kaj smolnjaka za kolo, zdaj imam prav dobrega. Tak je kot olje, kakor laneno olje; ni zgoščen niti ne voden. In vam ga dam prav poceni, zato ker ste vi, krajcar bom pri dveh funtih odmaknil.“

„Le k hlapcu pojdi za take reči! Tukaj imaš za pot!“

In petica zgine v Krjavljevem žepu.

„Grajski gospod, ko bi smel jaz oni posekani javorjev hlod, ki leži v Kavki, vzeti domov? Vidite, žlica se mi je strla, nimam s čim jesti, rad bi si zdolbel drugo.“

„Žlice ne boš iz cele goli delal! Le pojdi dol k Urši, pa naj ti da eno žlico!“

„Bog vam daj zdravje! Pa, grajski gospod, ko bi smel jaz svojo molzno kozo včasih malo popasti po vaši senožeti ob gozdku; zdaj mi še latvice mleka ne da, ko nima dobre poklaje.“

„Po senožeti bomo kosili. Pasel boš jeseni! Le pojdi, zdaj si že opravil!“

„Grajski gospod, ko bi . . .“

„Le pojdi, le pojdi! Zdaj ne utegnemo.“

S tem mu je gospodar prestrigel celo réd prošenj, ki si jih je bil Krjavelj namenil govoriti. Zato je, po stopnicah gredé, godrnjal nad vražjo gospodo, ki je tako skoporita, da ne pusti napasti še

ene kože in ne da ene javorjeve goli, ki bi se dobro prodala, in niti ne privošči človeku, da bi vse izgovoril. In ko je medpotoma to premišljal, je vzkliknil: „O, Krjavlje, o ti sam zlodej ti, o ti živi nepridiprav ti! Zakaj si govoril o javorjevem hlodu? Ko bi bil jezik držal za zobmi, kaj bi ga ne populil lahko skrivaj in unesel in ukradel? Kaj bi kdo vedel, ka-li? Nihče bi ne vedel, da si jo ti! Še deseti brat bi ne vedel! Saj pravim, moja pamet je taka kot rep moje kože. Zmerom je zadaj, čeprav se koza trikrat obrne. Ti nepridiprav, ti!“

Pobitega srca je bil zaradi javorjeve goli Krjavelj tako dolgo, dokler ni zapil petice pri Obrščaku, kjer je našel tudi strica Dolfa, ki se je s svojim bratom Benjaminom tako malo razumel, da je na dan njegovega godu vezoval rajši v krčmi kakor doma.

ŠTIRINAJSTO POGLAVJE

*Me vpraša, . . .
zakaj več zanj ne maram,
zakaj več on ni moj.*

M. Vilhar

O ti veliki Shakespeare, mož modrosti in spoznanja, ki ga pritlikavci dolže, da je deval božjo vrednost na človeku preveč v nič, kako modro besedo si zinil, ko si dejal, da je tista uboga stvar, ki hodi po dveh nogah in se imenuje človek, na tej božji zemlji včasih najneumnejša. Kajne, da nisi niti v spanju mislil, da se bo čez tristo let priplazil k tvoji velikosti nekdo iz dežele Ilirije, ki je bila tebi tako mitično daleč kakor preprostemu slovenskemu dedu- neznana srečna Olentova dežela, in te vprašal: „Kajne, ko si izrekel ono besedo, so ti bili na mislih posebno zaljubljeni ljudje?“

Ali! Gotovo si imel pred očmi te vrste ljudi. Zakaj ali niso ravno ti reveži najbolj vrtoglavi? Ali ne sanjarijo, da nosijo v srcu zdaj nebesa, zdaj pekel? Ali ne trdijo, da se jim je v srcu vnel in razpalil tak požar,

da ne mogó ugasiti
potoki vse ga zemljé,
deževje vsega neba
in vse široko morjé.

Ali si ne domišljajo, da imajo v sebi „kragulja“, da imajo globoke „srčne rane“, ki jih ne ozdravi sam Eskulap ali, da govorim po krščansko, ki jim ne vesta zdravil niti sveti Kozma in Damijan? Gotovo si mislil na te ljudi, moj ljubi „velikan učenosti“, saj ti je bilo gotovo znano, da si taki ubožki včasih želé najabotnejših reči, postavim perutnice in krila, da bi leteli po zraku kakor Dedal do drugega svojega srca; da si voščijo zdaj večno-

sti, zdaj kolnejo in se roté nad počasnim tirom tiste nevidljive abstraktnosti, ki ji pravijo čas; da priletni, razumni možaki šepetajo in besedujejo po otročje in se obnašajo prav po golobje.

Lahko si tedaj misliš, ti velikan, kako srečni smo mi Slovenci, da imamo med majhnim številom svojih filozofov take mislece, ki nam z jasno in učeno modrostjo dokazujejo, kako noro, neslovensko, da, kužno je tako dejanje in nehanje. Ne vem sicer, kaj bi ti rekel, ko bi slišal poštenega moža, ki mi je izgovoril misel, da se mu zdi velik filozof tovorni osel, ki s svojo težko krošnjo kobacá potrpljivo čez brv in se za težko palico, ki mu pošev po životu udriha krotovice, zmeni samo toliko, da z dolgimi ušesi malo zamiga. Zanimivo bi pa bilo morda zate in zame, ko bi ta štirinožni mož — če je res tak modroslovec in ne neumen, kakor hoče vedeti hudobni svet — ko bi ta mož ljudem spregovoril in bi jim svoje misli o zaljubljenih povedal naravnost. Mogoče je, da bi potlej pri nas Slovencih in pri drugih rodovih vseh nevernih Tomažev popolnoma zmanjkalo, da bi svet pustil vse „neslano objemčkanje in popevčkanje“ in da bi pesniki po nasvetu slavnega moža peli samo zdra-

ve in jedrnate pesmi, postavim, „kak prideluje se krompir najbolji“.

Pa stoj, moje pero! Kam si zabredlo? Ni dobro biti tako odkritega srca! Izprašuj vest in boš spoznalo, da se ti je bati zamere pri mladih lepoticah, pesnikih in še pri drugih možeh, ki bodo šli hudo čez te in te po lahkovernem svetu razvpilo za zabavljivo, hudobno in celó umazano dete. Tega se pa varuj, zakaj iz skušnje veš, kako neradi nekateri odpusté, če se jim postaviš malo po robu. Oprekovati lastno besedo ni možko. Edina pot, po kateri se še pošteno izkoplješ iz te zadrege, je morda ta, da naravnost poveš, da ti še „na kraj

Lovci so se že skrili med grmovjem. Manica in Marička sta si zaupali skrivnosti.

pameti“ ni prišlo, koga razžaliti, temveč da si čenčalo le zato, ker ti je treba v tem poglavju narisati nekaj glav zaznamovane zaljubljene vrste, kaj so govorili in počeli pametnega in — naj ti bo dovoljeno še enkrat ziniti pregrešno — nespametnega.

Lovci, s katerimi je smel po dolgi prošnji iti tudi Lovretov učenec Balček, so se bili že skrili med grmovjem nad Poleskom, ko sta se Manica in Vencljeva hči sprehajali po poti od Slemenic proti travniku. Obema ni bil jeziček nič posebno uren, kajti pogovor je večkrat obvisel. Obe sta menda imeli veliko premišljati. Videlo se je, kakor da bi vsaka izmed nju rada prijateljci zaupala, kaj ji je na srcu, pa je bilo obeh sram začeti.

Saj sta si imeli obe veliko povedati. Danes se je marsikaj prigodilo, kar je obema misli nekaj zasuknilo. Marička je danes sprevidela — zakaj ne bi naravnost povedali — da ji je bilo začelo nekaj tleti prav skrivaj globoko doli v mladem srčecu, česar bi ona gotovo živi duši ne razkrila prva. Ob pravem času jo je pa ozdravilo spoznanje, da je zaželeno reč zanjo nedosegljiva, ker se ne bliža njej, ampak prijateljci. Začelo se je sicer v mladi človeški krvi deklici vzdigovati nekaj takega kakor zavist, toda bila je preblagega srca, zmagala je boljša stran in prav srčno je privoščila prijateljci namišljeno srečo.

Manica pa je v tem hipu čutila prav malo sreče. Danes je govorila z Marijanom. Kako neprijazno ji je mladenič, kateremu ni ljubezni nikdar obetala,

očital nezvestobo! In kako surovo se je proti njej rotil na Lovreta; kakšne priimke je dajal njemu, ki je bil po Maničinem prepričanju kot človek toliko boljši, toliko višji od njega. In o vsem tem ga je morala poslušati samo zato, ker je — Bog vedi kako — vedel za skrivnost, ki bi jo rada še nekaj časa skrivala. Prosila ga je za Boga, naj vsaj molči, naj bo toliko blag in naj ne onesreči nje in Lovreta. Pač je prišla Marijanu v oko solza, a ta solza je bila bolj znamenje jeze in žalosti, da ga ljubljena deklica ne mara, da njega zaničuje in ljubi človeka, ki ji ne more ponuditi niti lastnega domovja. Rotil se je, da ga spravi iz hiše in — sama ni vedela kaj še! Zdaj se je bala, da bo že danes vse razodel očetu, in kdo se bo potemtakem čudil, da je govorica med deklicama vedno zastajala.

Prišli sta do lipe na travniku in se usedli na klop.

„Manica,“ je dejala zdravnikova hči, „jaz te moram malo okregati. Ti me nimaš čisto nič rada. Glej, tako si žalostna, da se mi smiliš, če te pogledam, in mi še ne poveš, kaj ti je. Dolgo sem čakala, zdaj pa, ko vidim, da nečeš sama povedati, moram začeti jaz. Naravnost ti povem, meni ni nobene sile, a ko bi bila na tvojem mestu, se mi zdi, da bi bila popolnoma srečna.“

„Ali se znam res tako malo premagovati, da že vsak vidi in ve?“ je dejala Manica.

„Ti! To bi me pa vendar lahko razžalilo in tako bi ti zamerila, da me ne bi bilo k vam nikdar več, ko bi le mogla. Kaj ve vsakdo, če vem jaz? Povej mi naravnost: kajne, da imaš rada gospoda učitelja in ne Marijana, kakor pravijo ljudje?“

Za odgovor se nasloni Manica prijateljci na ramo in šepče: „Marička, če že veš, prosim, ne pravi nikomur, tudi svojemu očetu ne! Jaz bi bila povedala tebi, ko bi le komu. Mislila sem, da vem samo jaz in on. Pa se je menda proti meni vse zagovorilo. Da bi le samo ti vedela in nihče drug: kako vesela bi bila, ko bi imela razen njega še enega sebi enakega človeka, na primer tebe, ljuba moja, da bi govoril o moji sreči. A zdaj ve že nekdo, ki bi imel vedeti kot eden najzadnjih.“

Marički je bilo vse to še nekako novo. Zardela je v lice in se veselo nasmehnila. „Ti, Manica,“ pravi, „ali se mora o takih rečeh žalostno govoriti? Jaz bi pa na tvojem mestu plesala in bila vesela. Naj počno drugi, kar hočejo, naj vedó, kar hočejo! Če te kdo vpraša, saj ni, da bi mu morala povedati, poženi ga in reci: ‚Kaj ti mar!‘ Kako me more nekdo siliti, da bi povedala, kaj mi je v srcu, če nečem.“

„Ti ne veš . . .“

„Nič, nič! Že vem. Če hočeš, bom molčala tako

**Danes
se je
marsikaj
prigodilo.**

Na LOVCIH blizu Sv. Višarij, v ozadju Viš.

ko ta kamen, še sama si ne bom upala vedeti. Da bi očetu to pravila, to ni niti mogoče, in komu drugemu ne bi mogla govoriti kaj takega . . . Skoro tako neumna sem, da bi me bilo sram, in ko bi morala, res ne vem, kako bi govorila. Samo tebi bi lahko povedala, da, tebi pa naši gospodinji Lizi . . . Kaj meniš, kako sem jaz zvedela?"

„Ali ti je Lovre sam povedal?“

„O ne, on ne pove nič. Posebno danes je bil tako molčeč, da se mi je zdelo včasih čudno. Glej, zakaj mi nisi poprej povedala, da bi mu ne bila toliko prizadela, ko bi bila vedela, da mu greš le ti po glavi. Pa vendar sem ga tako pripela, da mi je moral obljubiti, da pride drugi teden enkrat k nam. Tačas mu bom pa s teboj malo ponagajala, če smem. On mi ni nič povedal, a prav nazadnje sem ga sama spregledala, kaj je pravzaprav . . . Pa poprej si rekla, da ve o tem nekdo, ki bi ne imel vedeti. Kdo je to?“

„Marijan!“ pravi Manica.

„No, prava reč! To vse ni nič. Jaz ne vem, zakaj bi se zato žalostila. Če ga ne maraš, ga pa ne maraš, kaj ti more?“

„Veliko žalosti mi lahko stori. On je prav svoj človek. Včasih se pokaže, kakor bi imel nekaj dobrega srca, in zato sem ga imela jaz rada, dasi bi ga nikdar ne mogla ljubiti. Včasih je pa zopet trmast in ves predrugačen. Danes je iskal nalašč priliko, da sva govorila. Od njega sem morala slišati čudna očitanja, čeprav mu nisem nikdar nič

obetala. Bil je ves divj in se je rotil, da hoče Lovreta spraviti iz naše hiše, preden bo en teden, rekoč, da bo očetu vse povedal. Jaz sem povedala naravnost, da ga zdaj res ne ljubim, a vsaj spoštujem, če pa to stori, ga bom zaničevala. Da, nazadnje sem ga pri Bogu prosila, naj bo tiho, pa mi ni hotel obljubiti in sama si lahko videla, da me je pustil samo in je šel. Kakšna imena je dajal Lovretu, tega ti ne morem praviti, vsaka beseda pa me je globoko in ostro zbodla.“

„Kaj pa je, če pove očetu, saj mu ne bodo verjeli prej, kot vprašajo tebe. Ti pa lahko rečeš, da ni nič, saj taka majhna laž . . .“

„To ni tako, ljuba moja! Slišala sem ondan pogovor med materjo in očetom in vem, da že sami malo slutijo. Bog ve, kako so prišli na to misel. Prav lahko bodo verjeli, posebno če jim Marijan pove. On je slišal nekdanj razgovor med nama, za gotovo ve in jaz mu tudi nisem mogla tajiti. Sicer bi pa tudi ne mogla lagati, zlasti svojim staršem ne.“

„E, saj ne bo povedal! Jaz ga nikdar več ne pogledam, če to stori.“

„Menila sem včasih, da moj oče o takih rečeh drugače mislijo. Zdaj pa vem, da bo moral, če zvedó, Lovre našo hišo zapustiti. Jaz bi ga pa ne mogla pozabiti in nesrečna bi bila, prav nesrečna. Včasih sem si zaupala več moči, zdaj pa, ko mi nekaj pravi, da . . .“ Manica ni mogla izgovoriti.

Solze so ji prišle v oči, prijateljico je objela in tiho jokala.

Znano je, da so ženske mehkejše čudi in da jih ni posebno težko pripraviti do grenke kapljice, ki, znamenje veselja ali še rajši žalosti, izvira iz zrcala srca, iz očesa. Zato tudi Marička, videč prijateljico jokati, ni mogla dolgo zadrževati solzice na trepalnici.

Obe deklici sta potem precej časa tiho sedeli, le zdaj pa zdaj je Marička kaj vprašala, da bi govorico napeljala na druge reči, toda tudi njej se je videlo, da ji zmanjkuje besed.

Manica je poglobljena v misli zrla proti oblakom, ki so se trgali in vlekli proti gozdu. Visoko gori nad deklicama je nesel kragulj pišče, v vasi uplenjeno, svojim mladičem.

„Ali vidiš kragulja?“ vpraša Manica.

„In pišče! Uboga živalca, kako vpije, ko bo morala umreti,“ odgovori prijateljica.

„Če žival kaj misli, gotovo se zdi zdaj temu piščetu, kakor da bi bilo ž njim vred konec vsega sveta.“

„Kako ti pride v glavo tako čudna misel?“

„Res je morda čudna, pa ravno ta me je v tem hipu nekako potolažila. Mislim si: če mora že ta živalca dočakati tako gorje, kakor je smrt v mladosti, zakaj bi potem druga božja stvar ne nosila svojega bremena? Bog je pravičen, gorje je razdelil med vse svoje stvarjenje. Zato se tudi jaz ne

smem braniti, če mi pride kaj, čemur bi se rada ognila.“

„Lepo te prosim, ne govori tako čudno! Kako te more tolažiti to, da vidiš gorje še drugje, kakor praviš. Meni se pa živalca prav smili. Nazadnje bi bila ti vesela, ko bi imela še jaz nesrečo.“

„Vesela ne, a ravno zato, ker te imam rada, bi pozabila nase . . .“

„Beži, beži, kaj bova govorili o takih rečeh, saj, hvala Bogu, ni do zdaj niti tebi niti meni nobene sile. Le izbij si iz glave take reči! Jaz pravim, da bo Marijan vendar toliko moški, da ne bo nič govoril, in vse drugo se bo počasi obrnilo na dobro. Če ga imaš rada, gospoda Kvasa, moraš misliti, da si srečna. Vredna si ti njega in on tebe.“

Medtem je kragulj, ki je bil dal deklicama nove snovi za kratek razgovor, preplul poljano in se usedel sredi gozda na visoko smreko.

Pol streljaja daleč je stal Lovre na mestu, ki so mu ga bili odločili lovci. Puško je imel nerodno in malomarno naslonjeno ob sebi in, ne da bi pazil po gošči in poteh, kod pride zverjad, je zrl v tla. Njegovi tovariši so se bili razkropili daleč okrog, bil je sam. Da mu je bilo danes za lov vsega sveta malo mar, se lahko razume, kajti ravno prej mu je Marijan na strani nekako jezen rekel, naj ga drévi počaka vrh Skal na koncu gozda. Kaj mu je imel povedati, to mu ni bilo čisto neznano. Rad bi dal kaj, da se mu ne bi bilo treba z njim sniti. Na

„Pravim, da bo Marijan vendar toliko moški, da ne bo nič govoril . . .“

drugi strani si je pa zopet mislil, da nikakor ne bi bilo možko, ko ne bi besede dopolnil, da mu je skoraj dolžan nekega odgovora, opravičenja.

Zdelo se mu je, da stoji tukaj že predolgo — zastoj in po nepotrebnem. Rad bi bil poprej govoril še z Manico, preden z Marijanom, zato ga je vleklo, da bi pustil svoje mesto in šel domov. A zopet ni vedel, kako bi se potem izgovoril, če ga vprašajo, zakaj ni počakal drugih. Ni bilo torej drugega, kakor ostati na določenem mestu.

Kraguljevo frfotanje v bližini ga je predramilo. Nehote je vzdignil puško in ustrelil. Kragulj je sfrfolel po vejah na tla.

Drugi lovci so čuli strel in kmalu je slišal Lovre od več strani klice, ki so se mu bližali.

„Ali je morto?“ je vpil gospod stotnik, ki je prvi pripehal iz gošče. Z druge strani so prilomastili gospod Benjamin, Vencelj in Marijan.

„Samo kragulja sem ubil,“ odgovori Lovre, ki je šele zdaj sprevidel, da ni storil prav, ker je lovce premotil, da so menili, da je streljal na divjo kozo.

„Zakaj niste pustili vraga pri miru?“ pravi gospodar. „Psi bi bili vsak čas prišli na pravo sled in morda bi imeli nesti domov kaj več kakor tega ptiča.“

„Nič ne dé,“ odgovori zdravnik Vencelj, ki se je bil menda že tudi naveličal stati zastoj. „Tvoji psi niso vredni, da jim daješ jesti. Zmerom so okoli človeka, samo na sledi ne.“

„Ali nas je pa oni človek osleparil!“ pravi stotnik.

„Preneumen je za to!“ pravi Vencelj.

„Saj so nekateri tudi za lov preneumni, bolj ko za druge reči,“ pravi Marijan in postrani nekako zaničljivo pogleda Lovreta.

Poslednjega je zalila kri, hotel je tudi pikro odgovoriti, pa v tem hipu je precej visoko vrh hriba počila puška.

„To je Zmuznè!“ reče Vencelj.

„Slepa kura najprva zrno ujame,“ pristavi stotnik.

Ne dolgo potem prisopihla Zmuznè preplašen in krvavega lica in za sabo vleče puško.

„Tukaj nate vraga namalanega — nikdar nisem streljal, nikdar ne bom,“ pravi šolmošter jezno ter vrže puško ob tla.

„Kaj vam je, da ste po licu krvavi?“ ga vpraša Benjamin.

„Divja koza ga je brcnila,“ pravi smeje se Marijan.

„Da bi bila tebe in tvoj jezik!“ odgovori šolmošter in hoče oditi.

„Počakajte no, nate, pa se obrišite in povejte, kaj in kako ste streljali!“

„Kakor sem druge videl, kar živim. A puška me je s kopitom udarila, da bolj boli mene kakor zver, čeravno sem jo zadel v bedra.“

„Kaj ste videli kozo?“

„To je da, če sem jo streljal, prav od blizu. Dve sta bili, eno sem tako, da ne pojde deset stopinj z mesta. Ko bi me le tako ne bolelo!“

Marijan ni hotel iti nazaj na Slemenice. Lovreta je povabil za zvečer na vrh Skal.

„Morda sem vam dal tako puško, da je bila že nabita in je v cevi strel zarjavel, vi ste pa še vdru-gič natlačili. Sicer moje puške ne udarjajo. Pa se vam bo že zacelilo. Zmijte se, pa bo dobro! Zdaj pojdimo gledat! Če je žival obstreljena, pokažemo sled psom in pred večerom bomo imeli obe. Ali veste, da sta dve?“

„Dobro sem ju videl, kakor zdajle vas vidim, gospod graščak,“ je dejal šolmošter Zmuznè in si brisal lice.

Našli so res krvave sledi in nekaj odstreljene dlake. Koj potem so v gošči psi izvohali onemoglo zver. Bil je mladič. Sklepali so možje, da bi se lahko dobila še druga. Toda psi so bili danes tako leni, da so sled vedno izgubljali.

Tedaj se napoti cela tovarišija domov z enim plenom, ker se je že bližal večer.

Marijan ni hotel iti nazaj na Slemenice. Dejal je, da hoče še pregledati po hosti. Preden pa je popustil družbo, se je ozrl proti Lovretu in mu tiho dejal: „Drevi, ko sonce zajde, pridi vrh Skal!“

Lovre pomigne.

Vsi odidejo.

Sonce je bilo že precej nizko. Lovre je začel tedaj medpotoma misliti, da pač ni vredno hoditi domov in zopet kmalu isto pot nazaj.

„Gospodje, jaz bi skoro še tudi imel veselje ostati v hosti. Morda čaka sreča ravno mene,“ je dejal.

„Kakor vam je ljubo,“ odgovori gospodar. „Če ostanete, bosta vsaj dva z Marijanom, vama bo krajši čas. Drevi pa se podvizajte o pravem času domov in še Marijana pripeljite!“

„Pa varujte se prepirov!“ zašepeta Vencelj in zamežika.

bo še

med
nami
po
evropi

anglija

Letošnji veliki teden in velika nedelja sta bila pri nas tudi na zunaj pravo zmagovalne življenja. Sončno vreme je praznovanje še povečalo. Na veliko soboto smo imeli v londonski kapeli običajni „žegen“. Da se le krepko požegna in pokadi, je

Pri Srečku
v Londonu
praznujejo ...

menil naš Srečko, da bo bolj držalo. Bedfordska vstajenjska maša je zbrala rojake od blizu in daleč. Hvaležnost in tiha zavzetost se je slišala iz petja. V Rochdalu se je prepevala ista melodija: zvesta, nesebična strežba. Hvala Bogu za vse! Za vse blagoslove.

V Bedfordu teče sedaj tiha in skrita priprava na naš bližnji Slovenski dan. Naj bo blagoslovljena harmonija in nesebičnost zvestih, skritih duš, ki strežejo našemu skupnemu telesu kot celice in organi našemu telesu.

V Ramsbottomu je v začetku aprila umrl Niko Remic, star 64 let. Rojen je bil v župniji Žiri. Zapušča ženo in dva sinova. Naj v miru božjem počiva.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Velikonočne praznike smo lepo preživeli. Velikonočno vigilijo smo obhajali v nekdanji uršulinski cerkvi. Udeležilo se je letos več vernih rojakov kakor zadnja leta. Tudi velikonočno bogoslužje pri karmeličankah je bilo zelo dobro obiskano. Po maši smo šli v naš center, kjer je bila velikonočna agapa (pogostitev).

„Slavje vrsti se za slavljem“, bi mogli zapisati o našem centru. Na Belo nedeljo smo obhajali rojstni

dan ge. Kristine Schweighoferjeve in g. Ivana Tkalca iz Trauna. Ga. Kristina je napekla potic, da se je lahko vsak najedel, kolikor je želel. G. Zlatko je pri petju pomagal s harmoniko. Ljudje so odšli šele sredi popoldneva. Naslednjo nedeljo, prvo v maju, je praznoval rojstni dan g. Ludvik Sadl, drugo majsko nedeljo pa smo obhajali godova g. dipl. ing. Stanislava Vrečarja in g. Stanka Duhaniča, ki sta plačala vso jed in pijačo. Hvala lepa vsem našim ženam, ki so s pripravami in pomivanjem imele dosti dela in so ga opravile brez kislih obrazov. Levji delež je nosila ga. Duhaničeva, ki kuha in peče po želji rojakov. Kadar nje ni, vskoči na pomoč navadno ga. Silva Joun ali pa kaka druga od naših žena. Lepo vzdušje v centru napravljata zavzetost in požrtvovalnost, pa čut za skupnost. Bog daj, da bi tako ostalo!

V prvi polovici aprila je umrl v Vidoncih g. Anton Ficko, oče našega rojaka Štefana, ki že leta in leta dela pri podjetju F. C. Peters. Dočakal je 82 let in bil 11. aprila pokopan v Vidoncih v Prekmurju. Štefanu, njegovi materi in otrokom naše iskreno sožalje. Na Vnebohodu smo se ga spomnili z mašno daritvijo. Naj v miru počiva.

WOLFERN — Večina naših slov. vernikov je po rodu iz zelenega Štajerskega, Kranjcev nas je bolj malo. V župniji Wolfjern pa živi pravi kranjski par: ga. Fani in g. Anton Häuschen. 27. aprila sta že v tretje postala stara starša. Njuna hči Krista Riegler je v Steyerju rodila hčerko Ramono Marijo. V Cerkev bo sprejeta 14. junija v župni cerkvi v Wolfjernu. Staršem in starim staršem ob tem dogodku iskreno čestitamo.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Zaradi velikonočnih praznikov je bila slovenska maša šele na Belo nedeljo. Udeležencev je bilo več kakor navadno. Med mašo smo prepevali lepe velikonočne pesmi. Po maši smo se pa pogovorili spet kar pred zakristijo. V maju bomo imeli po maši tudi šmarnično pobožnost.

Ge. Mariji Kos je doma na Štajerskem umrla njena mati. Izrekamo ji iskreno sožalje.

TENNECK — Trstenjakovi gospe, ki živi z družino v St. Johannu in Pongau je 23. aprila doma umrla njena mati Ljudmila Topolovec. Rojena je bila 4. maja 1914 v Gomili, župnija Sv. Miklavž pri Ormožu. Tam je bila tudi pokopana na Belo nedeljo. Želimo ji iskreno sožalje. Na drugo majsko nedeljo je bila za pokojno mater darovana tudi maša. Z duhovnikom je bilo 10 ljudi pri maši.

PREDARLSKA

Velikonočni prazniki. — Ko smo se že domenili, kako bomo obhajali letošnje velikonočne praznike z našo slovensko domačnostjo, smo dobili povabilo, da bi velikonočne obrede imeli skupaj z Avstrijci. Pobuda je prišla iz župnije Götzis. Župnik je bil sam dolga leta izseljenski duhovnik v Angliji. Zato dobro pozna problematiko izseljencev in zdomcev. Čeprav so nekateri oklevali, smo se končno le odločili, da sprejmemo ponudbo. Zakaj ne bi enkrat obhajali praznike s tistimi, ki z njimi delamo!

Mogočna župnijska cerkev je sprejela nas, Hrvate in domače vernike. Že samo besedno bogoslužje velikonočne sobote je bilo zelo skrbno pripravljeno in lepo podano. Fantje in dekleta so brali poročila iz stare zaveze zelo doživeto. Vmes so bila pričevanja, kako doživljamo veliko noč kot praznik vstajenja v razkristjanjenem svetu. Najprej fant — kaj je velika noč in kako jo želi doživeti in proslaviti. Nato župnik — ki si želi veliko noč kot duhovni vstajenski praznik vernikov, ne samo doma in pri polni mizi, ampak v cerkvi in pri božji mizi. Najbolj prepričljiv je bil slep fant. Odkrival je duhovno podobo sveta. Kljub telesni slepoti je človek lahko srečen in ustanjarsel v moči Kristusove vstajenske luči.

Evangelij in voščila so bili v vseh treh jezikih. Pretežni del bogoslužja je bil v nemškem jeziku, sicer bi se že tako dolgi obredi zavlekli v nedogled. Domači kaplan, ki je vodil bo-

goslužje velikonočne sobote, je poudaril v homiliji moč vstalega Kristusa, ki je s svojo ljubeznijo premagal greh in odrešil človeka.

Med obredi in mašo je dovršeno prepeval zbor. Ko se je oglasila aleluja, je odmevalo po vsej cerkvi, kot mogočen spev vstalemu Zveličarju. Takrat smo občutili pravo domačnost in vstajensko radost. Sicer je bilo bogoslužje precej dolgo, posebno za tiste, ki so stoji obhajali veliko noč. Posebno doživetje takih praznikov je v množičnosti, kar pa pri naših mašah ni mogoče. Mnogi gredo za praznike domov, drugi pa zaradi različnih vzrokov, bodisi upravičenih ali neopravičenih, izostanejo.

To je zelo hvalevredna pobuda, ko smo bili prvič povabljeni, da skupaj z Avstrijci proslavimo največje praznike našega odrešenja. V Cerkvi ne sme biti razlike; vsi smo otroci istega očeta. Zato vsa pohvala in zahvala župniku.

Materinska proslava. — Kar „zares“ smo proslavili letošnji materinski dan. Tako dolg, izčrpen in bogat program, da smo kar strmeli. Zato zaslužijo vso pohvalo naši prideditelji, pa tudi otroci in drugi, ki so sodelovali pri proslavi.

Uvodni pozdrav našim materam je imel g. Štefan Felbar. Našim dobrim mamicam se je zahvalil v imenu vseh in jim zaželel vse dobro in še dolgo življenje. Potem je prebral nekaj odlomkov iz del pisatelja in duhovnika Lojzeta Kozarja, ki govorijo o zdomski problematiki. Gospod dr. Röger pa je spregovoril o materah, kakršne ne bi smele biti, pa jih je žal veliko, in o materah, ki z vso pravico zaslužijo ime.

Najlepše voščilo materam so gotovo otroci. Zborček je zapel venček narodnih pod vodstvom Jožeta Horvata. Vmes so se vrstile recitacije. Razveseljevali so svoje matere in se jim zahvaljevali za njihovo skrb in požrtvovalnost. Spored so popestrili otroci s harmoniko, klarinetom, čelom in klavirjem.

Z zborna recitacijo so se predstavili otroci pod vodstvom učiteljice Andreje. Vsak je povedal matici tisto, kar je čutil v svojem srcu. Ka-

dar otrok govori materi, je vse iskreno in nenarejeno.

Igrica Kresniček pa je na drug način pokazala zavzetost otrok za igro in pesem. Ko Kresniček izgubi „lučko“ mu vsi priskočijo na pomoč, ga tolažijo in pomiljujejo. Pa tudi sam je napel vse sile, da poišče luč, ki je sestavni del njegovega „bitja“.

Še nekaj krajših recitacij in odlomkov se je zvrstilo v skoraj dveurnem programu. Največ pozornosti in odobravanja pa je požel Kresniček Aleksander, ki je v igrici in pri petju najbolj doživeto odigral svojo vlogo.

Ves program je povezoval g. Feri, ki že več kot desetletje skrbi za kulturno življenje med Slovenci.

Za vse smo hvaležne Vaše mamiče: za pesmiče, za recitacije, za igrice, za iskrene želje in čestitke, pa tudi za postrežbo in igranje. S temi dobrimi željami se bomo prizadevale za vsestransko rast in vse dobro naših družin.

belgija

LIMBURG-LIEGE

V Genku so slovesno postavili *temeljni kamen za Naš dom*. Slovesnosti so se udeležili tudi zastopniki občine in župnije. Goste sta pozdravila tajnik g. Bernard Žabot in predsednik g. Evgen Koren.

Glede Našega doma je še vrsta odprtih vprašanj.

Če hoče Naš dom postati dom srečanja, prijateljstva, vzgoje, kulture, narodnega, krščanskega in človečanskega oblikovanja, potrebuje podporo in sodelovanje ljudi in ustanov, ki so v teku desetletij dokazali svojo resnost in zanesljivost.

Našo številčno šibkost moremo nadomestiti s a m o Z V E L I K O L J U B E Z N I J O do naših skupnih idealov, z ljubeznijo, ki dela čudeže...

In kje se bomo naučili te ljubezniv?

Kje drugod kot ob oltarju pri nedeljski službi božji?!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma. Tudi v polletnih mesecih in seveda tudi 15. avgusta.

Velika noč je že za nami, vedno pa še odmevajo v naših srcih tople besede, s katerimi nam je ob velikonočni obnovi govoril o smislu in lepoti ter zahtevah krščanskega življenja urednik Družine, g. Jože Zadravec. Med tem je v Družini objavil vrsto člankov o svojih vtisih pri nas v Parizu in v Loiretu.

Na belo nedeljo smo imeli v svoji sredi pri maši in pri večerji, ki je sledila v dvorani, skupino francoske taizejske mladine, ki so se par dni nato udeležili mednarodnega mladinskega „romanja zaupanja na zemlji“ v Ljubljani, odkoder so nam pisali, da jim je srečanje v Chatillonu dosti pomagalo na njihovem romanju v Ljubljani.

Ob majskem srečanju v Slovenskem domu smo vsaj za en večer pozabili na svoje vsakdanje skrbi in se v prijetni domači družbi počutili kot ena sama velika družina. Vsem, ki so pripravili verčer, prisrčna zahvala.

V nedeljo, 14. junija, bomo imeli zaključek slovenske nedeljske šole in praznik naših družin, kamor ste vsi toplo vabljeni.

Koncert slovenskih pesmi. — Zadnje nedeljo v juniju, 28. junija,

Milan Renko in harmonika sta si dobra prijatelja.

Martin in Katarina Raduha, ko sta odhajala v Prekmurje. Sinovi Vanč, Michel in Jože imajo častno stražo pred vlakom, hčerka Terezija pa ju je spremljala do doma.

bo pod vodstvom župnika Toneta Bedenčiča na obisku v Parizu mladinski zbor Zvonček z Repentabra pri Trstu. Po maši nam bodo v dvorani zapeli vrsto slovenskih pesmi, katerim bo sledilo domače družabno srečanje. Vsi ljubitelji slovenske pesmi in primorske zemlje toplo vabljeni, da se ob domači pesmi srečamo, preden bomo začeli odhajati na težko zaslužene počitnice. S svojim številnim obiskom bomo tudi dali priznanje naši mladini, ki ob tržaškem zalivu skrbi, da slovenska beseda živi in poje.

Konec maja se je srečala z Abrahamom gospa Slavka Jaušovec, rojena Fras. K njenemu življenjskemu mejniku čestitajo mož Tone z otroki, pa vsi številni znanci in prijatelji.

ST. BRICE SOUS FORET (Val d'Oise)

9. maja sta pri lepo oblikovani cerkveni slovesnosti v St. Brice potrdila svojo ljubezen Jožica Golenko in Bruno Martin. Jožici in Brunu želimo vse najboljše na njuni življenjski poti.

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupno mašo bomo imeli v nedeljo, 14. junija, ob devetih popoldne v poljski cerkvi v Dammarie.

CHATEAUROUX (Indre)

Kakor vsako leto, se bomo na binško (risalski) ponedeljek, 8. junija, zbrali k skupni maši ob desetih popoldne.

LYON (Rhône)

Slovenski duhovnik vas vabi k maši, ki bo v nedeljo, 21. junija, ob štirih popoldne na Fourvière.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Mesec Srca Jezusovega nas spominja na njegovo neskončno ljubezen. Odprimo svoja srca in zadoščujmo z molitvijo, odpovedjo in vdanim prenašanjem vsakdanjih težav.

V Lievinu bo slovenska služba božja vsako prvo soboto ob 17. uri. Molili bomo posebno za duhovniške in redovniške poklice.

Milost sv. krsta so na samo veliko noč prejeli: Gianni Renato Altea, Amand Joly, Ingrid Marija Zizek, Seraphine Gibaszek, Virginie Sibiloski, Yannick Eric Milczarek in Helena Marija Chantal Hribovšek. Srečnim staršem in botrom naše čestitke! Vse novokrščence pa naj spremlja božja milost.

25. februarja nas je v bolnici v Lensu zapustila naša najstarejša rojakinja Olga Blatnik roj. Koprivšek v svojem 93. letu življenja. Po značaju izredno energična je ostala zavedna Slovenka in vzgojila svojo edino hčerko v našem slovenskem duhu. Zelo številni smo se zbrali k

Gospa Marija Jadlowski,
roj. Podglajen

Ga. Olga Blatnik, roj. Koprivšek

njenemu pogrebu 28. februarja v kapeli N. D. de Lourdes. Naj se spošči od svojega truda.

V svojem 48. letu življenja nas je 29. marca v bolnici v Lensu zapustila ga. Marija Jadowski roj. Podglajen. Pokopana je bila 31. marca v Loos-en-Gohelle. Za njo žalujejo mati, bratje in sestre z družinami in soprog g. Jadowski. Naj ji bo Gospod sam njeno veliko plačilo.

Družinam obeh pokojnih naše iskreno sožalje!

FREYMING-MERLEBACH

10. aprila smo priredili *postno molitev* v kapeli s pripravo na praznovanje velike noči. Tovrstno molitev bomo obnovili v petek, 5. junija, pred binško praznikom ob 18. uri v naši kapeli. Vsi, tako mladi kot starejši, ste na ta večer lepo vabljeni.

2. aprila smo v Habsterdicku praznovali *zlatu poroko* zakoncev Franca in Francke Goríšek. K lepemu zgledu, ki nam ga s tem izkazuje, se jim pridružujemo s čestitkami in jih v nadaljnji življenjski poti podpiramo z molitvijo.

13. aprila so otroci slovenske misije *barvali pirhe* v dvorani Janeza Krstnika. Slednje smo na velikonočni dan postavili pred oltar, najlepši pa bodo ostali v izložbi in tako spodbujali še starešje k lepemu delu in pripravi na domače obhajanje velike noči.

1. maja je tradicionalno *sloven-*

Velikonočni blagoslov jedil pred slovensko kapelo sv. Jožefa v Merlebachu.

sko romanje k Mariji Pomagaj na Brezje vodil novi papež prelat msgr. Nace Čretnik. Navzoči so bili tudi ostali slovenski duhovniki, med njimi dr. Franc Felc, ki je prišel iz Krasa, g. Dejak iz Aumetza, g. Kavalari iz Pas-de-Calaisa, g. Kamin iz Merlebacha in župnik iz Stiringa Jean-Marie Wagner.

Ob 10. uri je lepo slovesnost povzdignila s harfo tudi gospodična Maršič iz Nancya, s solo petjem pa gospodična Thomas in g. Emil Šinkovec, ki je tudi vodil zbor Slomšek. Po maši smo se zbrali v slovenskem domu v Merlebachu, kjer so že po tretji uri zjutraj skrbeli za to, da nismo bili lačni. Prašič na razniju, ki nam ga je pripravil g. Sajovec s pomočniki, je bil izvrsten. Potem ko so si gostje ogledali prostore doma in ko smo nazdravili novemu pariškemu prelatu, smo ob 15.30 priredili litanije Matere božje z blagoslovom z Najsvetejšim v kapeli sv. Jožefa.

Razšli smo se z veselim upanjem, da se bomo prihodnje leto zopet dobili iz vseh vetrov in da bomo s tem pokazali našo slovensko vdanost in pobožnost do Matere božje in preko nje do Boga in naroda.

Vsem, ki ste nam pomagali k lepemu uspehu in se trudili, da bi bilo vse v duhu krščanske ljubezni, prav iskrena zahvala.

21. junija dopotujemo na *izlet po Alzaciji*. Tokrat ne bo maše v Merlebachu ob 10. uri pač pa na Trois Epis v Alzaciji. Vsi, ki se nam nameravate pridružiti, se pravočasno javite na Misiji.

nemčija

STUTT GART

Na 10. počitniški koloniji. — Teden po veliki noči je 39 naših šolarjev in mladincev preživel v tirolskih hribih, 20 deklet in 19 fantov. V Brandenbergu (917 m nad morjem) se je ravno prebujala pomlad in 4 dnevi so bili polni sonca od jutra do večera, kar je napravilo bivanje med prijaznimi Tirolci še posebej prijetno. Letos ni bilo živahno le ob namiznem tenisu v domu samem, pač pa tudi na prostem, saj so se udeleženci pomerili v različnih športnih tekmah: v nogometu (fantje), v igri med dvema ognjema (dekleta), pri vleku vrvi v skupinah in posamič, v teku in skoku v vreči, v skakanju čez vrvi in še v drugih igrah.

Gibanju v svežem zraku so služili daljši sprehodi s spoznavanjem narave in krajev. Popoldne ob pečenju krompirja na žerjavici — teknil je odlično — je bilo posebno doživetje. Spoznavanju kraja je služila posebna igra in mladina je v skupinah reševala stavljen vprašanja.

Počitniški teden nas je povezal tudi po skupnem bogoslužju in petju slovenskih pesmi.

Da je vse v redu potekalo, je poskrbelo pet odraslih spremljevalcev, med njimi tudi učitelj na naši Šobortni šoli, gospod Toni Casar.

Šmarnice na Šmihelski gorci. —

Na prvomajskem pikniku na St. Michaelsbergu na Württemberškem je bilo živahno. Po šmarnični pobožnosti so se rojaki pulili za prašičkovo pečenko z ražnja.

Počitniško razpoloženje slovenskih otrok iz Stuttgarta v Brandenbergu na Tirolskem. V tednu po veliki noči se je 20 deklet in 19 fantov udeležilo tudi dneva športa. Tu gre zares!

Tudi letos smo 1. maja priredili srečanje rojakov na St. Michaelsbergu pri Heilbronn. Starodavno cerkvico so napolnile melodije šmarnične pobožnosti, za katere je imela zanimanje tudi televizija ZDF iz Stuttgarta. Izredno lep dan smo izrabili za piknik na prostem. Prašiček na ražnju je dal na žalost premalo porcij, toliko je bilo zanimanja za tovrstno pečenko. Na razpolago so bili tudi čevapčiči in pijače. Rojakom, s katerimi se srečavamo pri slovenski maši v Oberstenfeldu, se

tudi na tem mestu lepo zahvaljujemo, da so svojo vlogo pri organizaciji piknika tako lepo izvedli.

Pozdrav papeža — 150 podpisov. — Ob srečanju na Michaelsbergu 1. maja smo poslali pozdrave papežu Janezu II., ki se je v prvomajskih dneh mudil v Nemčiji. Pozdravno pismo s tekstom: „Slovenski katoliški delavci, zbrani na praznik 1. maja na Michaelsbergu, pozdravljamo svojega papeža Janeza Pavla II. ob njegovem obisku v ZR Nemčiji“ je podpisalo okrog 150 rojakov. Poslali smo ga nadškofijskemu ordinariatu v München s prošnjo, da ga izroči papežu. Vanj smo priložili tudi fotografije skupine v narodnih nošah, našega doma in cerkve sv. Konrada v Stuttgartu.

Televizija kaže zanimanje za naše delo. — V začetku maja je nemška televizija — ZDF — pripravljala reportažo o delu naše verske skupnosti. Na Michaelsbergu je snemala šmarnično pobožnost in piknik na

prostem. S kamero so prišli tudi v našo Sobotno šolo in na prireditev materinskega dneva. Če se jim bo posrečilo naše delo vsaj malo predstaviti javnosti, bomo poročali v prihodnji številki Naše luči.

FRANKFURT

Letošnji velikonočni prazniki so bili pri nas bolj skromni: šolske po-

Gospod Lojze Lampret od slovenskega oddelka radia Deutsche Welle v Kölnu je aprila obiskal naše delavce v Stuttgartu. Dekleti, prvi na desni in levi, sta Slovenki iz Argentine, sorodnici zdravnice dr. Marije Prijateljve iz Heilbronna (druga na levi).

Učitelj Toni Casar deli priznanja za športne uspehe slovenskim šolarjem iz Stuttgarta na velikonočnih počitnicah na Tirolskem.

čitnice in pozna velika noč so omogočili, da so mnogi rojaki lahko šli domov in tam bolj domače praznovali, kar je čisto razumljivo. Tu smo imeli na veliki petek obrede v prenovljeni kapeli v Darmstadtu in je bilo res prijetno lepo. Na veliko soboto pa je bil blagoslov velikonočnih jedil zelo številno obiskovan.

Na samo veliko noč se nas je povsod nekaj zbralo, v Frankfurtu seveda največ, čeprav malo manj kot pri blagoslovu jedil. Slovesna maša s kajenjem in mogočnimi orglami je bila res čudovit zaključek praznikov. Škoda, da nekateri pozabijo, da smo deležni velikonočnega odrešenja, če smo pri sveti daritvi — maši — in ne, če samo doma pripravimo bolj slovesen zajtrk.

Poleg teh lepih poročil moramo, žal, dodati še nekaj žalostnih. Na veliki petek je *umrla* mama gospe Horvat iz Mainza, Zofija Slana; v torek, 28. 4., je po kratki, a težki bolezni *umrl* Milan Sisko iz Frankfurta; najbolj pretresljiva pa je bila vest, da sta na veliki ponedeljek tragično končala svojo življenjsko pot Mirko Kolmanič in njegova žena. Svojcem izrekamo iskreno sožalje. Vseh pokojnih smo se spomnili pri naših nedeljskih mašah.

HILDESHEIM — HAMBURG

Kakor vsako leto smo imeli tudi letos na velikonočni ponedeljek mašo v Hildesheimu in Hamburgu. Tudi tu je nekaj rojakov odšlo domov, pa so zato ostali toliko bolj pridno in vneto prepevali velikonočne pesmi. Udeležba je bila bolj skromna. Nekaj več bi jih lahko prišlo, če bi upoštevali, da mora duhovnik prevoziti čez 1000 km. Saj rad pride, a vseeno mu pa ni, ko ugotovi, da nekaj znanih obrazov spet manjka. Vem, da za odsotnost lahko najdemo opravičilo, nisem pa prepričan, da bo to opravičilo veljalo tudi pred Bogom. Upam vsaj, da je tako tehtno, da bo veljalo, sicer se vsem slabo piše: meni, ker vas nisem dovolj prepričevalno povabil, vam, ker se kljub vabilu niste odzvali. Bog daj, da bi se tudi nam oči odprle za resnične vrednote in bi vsako nedeljo srečali Kristusa pri „lomljenju kru-

ha“ — sveti maši. Kadar je slovenska, pri tej, drugače pa v bližnji nemški župniji!

OBERHAUSEN

Veliko zanimivega in novega se je dogodilo med nami slovenskimi kristjani v pred-, med- in povelikonočnem času. Našteli bomo samo najvažnejše. Za veliko noč je bilo kljub daljavam veliko Slovencev doma. Obrede smo imeli samostojno samo v soboto zvečer v Moersu. Nabralo se je kljub vsemu veliko ljudi, tako da je bila cerkev v glavnem zasedena.

Prav tako v Moersu smo na cvetno nedeljo in na veliko soboto obhajali pri našem bogoslužju *dva krsta*. V milosti krsta sta zaživela novo življenje v Bogu Anika Ina Arbeiter in Florjan Škorja. Čestitamo obema družinama tudi na tem mestu.

Z veseljem poročamo tudi o dveh novih družinah, kjer sta v obeh moža slovenskega pokolenja. Čestitamo in voščimo ponovno blagoslov od Boga, ki združuje v ljubezni, Beati in Igorju Merharju iz Düsseldorf-Benratha ter Angeliki in Martinu Frece iz Mönchengladbacha.

Slovenski župniji
v severnem Porenju in
Vestfaliji prirejata

tradicionalno binkoštno srečanje

7. junija 1987
v Bottropu

v
BOTTROP-KIRCHHELLEN
Berndt Schnock Halle

dorf-Benratha ter Angeliki in Martinu Frece iz Mönchengladbacha.

Za prvi maj je bil med nami sveti oče. Opustili smo vse običajne prvomajske prireditve. O obisku in postajah, slovesnostih in papeževih govorih ste lahko brali po vsem časopisu v Nemčiji. Tu naj omenim samo prelepo doživetje ob molitvi rožnega venca na večer po slovesni maši na stadionu v Gelsenkirchnu. Mnogi so rekli, da je bilo nepozabno. 70.000 ljudi z lučkami v rokah v vsej zbranosti molili rožni venec v la-

KREFELD: Kot se vidi na tej sliki, nobeden ne more trditi, da Slovenci opuščamo naše stare navade in šege. Ta bi se zelo motil, le pogledjmo, tukaj jih je kar lepo število prineslo na veliko soboto blagoslovit velikonočna jedila, čeprav so mnogi odšli v domovino, da praznujejo s svojci ta za nas zelo pomemben praznik!

tinščini. Nekdaj nogometno slavni Schalke še ni videl kaj takega.

Alelujo prepevamo navdušeno po vseh skupinah, kjer so redne slovenske maše. Posebej lepo je bilo spet enkrat v Lüdenscheidu, kjer se je v soboto, 9. maja, zbrala večja družčina z mnogimi gosti od Castropa do Bergneustadta. Takoj naslednji dan pa spet v Moersu srečanje ob materinskem dnevu. Tokrat so se spet izkazala dekleta iz Kamp-Lintforta, Repelena in okolice, ki so nam doživeto zaigrale igro Ksaverja Meška: Mati. Tako velike pozornosti ni dosedaj doživela še nobena predstava v Don Boscovem domu. Posebna pohvala velja gospe Danici Ban, ki je otroke pripravila za zahteven nastop z mnogimi pevsкими vložki. Bravo, dekleta! Napravite nam še kdaj kaj tako lepega.

MÜNCHEN

● *Prvo obhajilo* naših petih mladih kristjanov — Asje, Davida, Frenka, Sandre in Štefana — je privabilo v cerkev 200 članov naše župnije, od katerih jih je nekaj več kot pol pristopilo tudi k obhajilu. Razumljivo je, da so nekateri pozabili, da je maša poldrugo uro prej, nekateri pa za to niso zvedeli, čeprav smo dalj časa oznanjali v cerkvi in tisku. Praznovanje je bilo slovesno, pa obenem domače pristrčno. Petje v treh oziroma štirih oblikah — vsa

cerkev, pevski zbor, otroci sami, moški kvintet, ki je pel litanije — je ustvarjal zvočno ozadje obredov, okrašeni prostor okrog oltarja pa optično kuliso. Skupno smo premišljevali misli, da nas je sam Božji Sin povabil na gostijo; ko bi nam dal telesno hrano in pijačo, bi bila cerkev najbrž nabitno polna; a človek ni samo telo, še manj samo želodec, ampak je tudi duh, duša, pravzaprav je predvsem to, saj se po tem loči od živali; in Gospod nam daje hrano za duha; ta hrana je on sam. — Mogočne pete litanije po maši so bile slovesen sklep praznovanja.

● *Šmarnice* obhajamo vsak delavnik v župnijski kapeli, ob nedeljah pa v cerkvi Sv. Duha. Čeprav je ob delavnikih težko pričakovati kaj več ljudi k njim, saj je treba ves dan delati, razdalje do župnijskega središča so pa velike, je vendar treba reči, da še nobeno leto ni prihajalo toliko ljudi k šmarnicam kakor letos. Za začetek, prvega maja, nas je bilo, čeprav to ni zapovedan praznik, nad petdeset.

● *Šolsko leto* se počasi izteka. Junija je zaradi binškošnih počitnic za šolo na voljo samo zadnja sobota, a takrat bomo šli na šolski izlet. Že smo pobrali prijave učencev za drugo šolsko leto, ki se bo začelo v soboto, 19. septembra. Letošnje šolsko leto bomo sklenili s šolsko mašo in razdelitvijo spričeval 4. julija.

nizozemska

HEERLERHEIDE-BRUNSSUM

OB BISERNEM JUBILEJU SLOVENSKEGA DRUŠTVA SVETE BARBARE

Društvo sv. Barbare Heerlerheide-Brunssum praznuje biserni jubilej svojega obstoja.

60 let delovanja. To je že nekaj.

Lep košček zgodovine našega človeka, ki je iz ekonomskih ali političnih razlogov moral zapustiti rodni kraj in odpotovati v neznanu.

Kaj je bila „sv. Barbara“ našemu človeku?

Zvesta služabnica!

Zbirala je naše ljudi, jim pomagala, da so se bolje in hitreje zživeli v nove okoliščine. S svojimi verskimi, kulturnimi in narodnimi prireditvami jim je ustvarjala košček domovine v novem kraju. Skrbela je za bolnike in osamljene. Bila je desna roka izseljenskemu duhovniku.

Zvesta služabnica!

Sčasoma se je iz Sv. Barbare razvil Zvon, ki že desetletja uspešno goji slovensko pesem. Tudi Slovenska folklorna skupina in Škrjanček sta nastala v okolju, ki ga je ustvarila Sv. Barbara.

Rudnike so že zdavnaj zaprli, Sv.

Z materinskega dneva v Münchnu: na levi prizor iz Sneguljčice, na desni sklepna pesem, ki jo je zapelo 90 glasov.

Barbara pa je ostala, ker so ostali ideali, katerim se je posvečala.

Sv. Barbara sme ponosno gledati na svojo zgodovino.

Vzgojila nam je močnih osebnosti, ki so se zavedale, da človek nima pravice delati samo zase in misliti samo nase, temveč da mora del svojih moči posvetiti skupnim idealom. Te osebnosti so bile pionirji na svojem področju. Svojega plašča niso obračale po vetru. Zaslužne so za Slovenijo in Holandijo. Dolguje mo jim hvaležnost.

In kaj bo jutri?

To je problem!

Zavis od nas.

Kakšen odnos naj zavzamejo izseljenci in njihovi otroci do družbe, v kateri živijo? Ali naj se zapro vase, v svoj krog in žive od preteklosti, v svetu, ki ga vsaj zanje ni več?

Kaj razumemo pod besedami, ki jih često slišimo v zvezi z emigracijo: asimilacija, integracija, prisotnost itd?

Za temi besedami se skrivajo številni problemi, ki zahtevajo pametno rešitev.

Ne smemo se zapreti vase in živeti v svojem krogu in v strahu za svojo slovensko identiteto, ker bi se znašli med „dvema stoloma“. Bili bi tujci v okolju, sredi katerega živimo in tujci v družbi, iz katere smo izšli, ker se tudi ta v naši dolgotrajni odsotnosti mnogostransko spreminja.

Kaj torej?

Nekoč so krajevne šole in tudi starejši župniki, ki so zagovarjali čim večjo enotnost svojih župnij, želeli pospešeno asimilacijo. To pomeni, da tuje okolje človeka asimilira in prebavi.

To je „pravica“ močnejšega.

Toda izseljencu in njegovim potomcem je treba priznati PRAVICO ohraniti in razvijati svojo osebnost, svojo identiteto tudi v deželi, ki se razlikuje od dežele njegovih prednikov. Sme biti malo drugačen.

V naši družbi si priznanje človeka po človeku počasi, a vztrajno utira pot. Cerkev je o pravicah izseljencev izdala važne dokumente. Postajamo bolj odprti in razgledani. V zvezi z izseljenci danes govorimo o *integraciji*, kjer človek ohrani svojo

osebnost, svojo kulturo in zgodovino, a ni zaprt vase, temveč ima odprte oči za življenje in kulturo družbe, v kateri živi. Skušaja to družbo razumeti in sodelovati z njo v naporih za njen napredek.

Se bolj odprti govorijo o „navzočnosti“ izseljenca v novem okolju. Izseljenec ohrani svojo identiteto, a ne sme biti odsoten, marveč navzoč v družbi, ki mu je dala zatočišče in kruh, — navzoč s svojo osebnostjo, kulturo in prizadevnostjo. Mora skušati nekaj nuditi deželi, ki ga je sprejela, ne samo fizičnega ali umskega dela, marveč tudi nekatere elemente njegove kulture. Bivanje izseljencev v neki deželi mora pustiti za seboj sledove, ki bodo pozneje postali kulturna imovina dežele, ki jih je sprejela.

Danes je na dnevnem redu vprašanje Združene Evrope. Mi jo sprejemamo z odprtimi rokami. Pripomniti pa moramo, da bo Združena Evropa res Evropa, ko bo segala od Karpatov do Portugalske...

Ker je kultura človečenje sveta in človeka, je resnično združenje Evrope bolj kulturna kot politična zadeva.

Apostole za Združeno Evropo čaka še vrsto problemov. Ker smo že pri kulturi, naj opozorimo na velik problem, kako pospeševati ENOTNOST Evrope, ne da bi škodovali *različnosti in posameznosti kultur*.

Ena glavnih lastnosti pri graditvi Evrope bo tedaj ODPRTOST.

Odprtost, ko ne mislim samo nase, temveč vidim in upoštevam tudi druge, ki jih smatram za brate. Upoštevam jih resnično, dejansko, ne samo v besedi.

To je bistveno krščansko pojmovanje.

V Holandiji imamo dva čudovita zgleda za to odprtost. To sta p. Teotim Van Velzen, ki je kot duhovnik postal Slovenec za Slovence, in prof. F. A. J. Willems, ki je 40 let vodil naš pevski zbor Zvon in so ga naši pevci smatrali za duhovnega očeta svojega zbora. Izredno odprtost kažejo tudi številni Holandci in Holandke, ki zaradi družinske povezave z našimi ljudmi zgledno sodelujejo v naših organizacijah.

ODPRTOST naj bo tedaj temeljna lastnost tudi slovenskih vernikov na tem področju.

Kot *kristjani* bodimo NAVZOČI v krajevnih župnijah. Sodelujmo, oblikujmo in pustimo se oblikovati. Pomagajmo. Krajevne župnije pa morajo tudi biti odprte nasproti nam, nas spoštovati in nam pomagati.

Kot *ljudje* se zanimajmo za javno življenje v naši novi domovini in bodimo SOLIDARNI z drugimi v naporih za napredek družbe.

Kot *Slovenci* bodimo SOLIDARNI s svojim narodom. Povsod, posebno pa v svojem narodu — mirno, a dosledno podpirajmo RESNICO, PRAVICO in SVOBODO. Naš cilj mora biti zdrava demokratična družba.

Da bo pa to možno, moramo polagati večjo pažnjo na BITI kot pa na IMETI. Kristjan je poklican, da deluje in vpliva na svojo okolico in svoje NOTRANJE MOČI.

A česar nimam, ne morem dati.

Zato se moramo truditi vzgojiti se v močne, plemenite in bistre OSEBNOSTI, osebnosti, ki vedo, kaj so in kaj hočejo.

A to ne pride samo od sebe. To bo sad dolgotrajnih naporov.

Sestre in bratje, nujno moramo najti čas in voljo za branje, študij, razmišljanje, izmenjavo misli in MOLTIVE.

švedska

GÖTEBORG

V soboto, 11. aprila, je v Göteborgu prejel sv. *krst* Markus Benigar, sin Fernande Marije in Jožeta Benigarja. Mami in očetu čestitamo, malemu Markusu pa želimo, naj se njegova krstna milost obilno razcveti in obrodi sad v življenju.

April je bil v naših oltarnih občestvih zelo razgiban zaradi praznovanja velike noči, birme in obiska mladih pevcev iz zamejstva.

Mladinski pevski zbor Vesela pomlad iz Opčin poje v Malmöju.

Dekliški MPZ Vesela pomlad z ansamblom Zvezde iz Opčin ob svojem nastopu v župnijski dvorani katoliške Cerkve Našega Odrešenika v Malmöju.

Na velikonočni ponedeljek je v Göteborgu šest mladih Slovencev — dva fanta in štiri dekleta — prejelo sv. birmo — maziljenje s Sv. Duhom in potrditev v veri od škofa in cerkvenega občestva. Daj Bog, da bi bila za njih birma zares tisti mejnik in zavestna osebna odločitev, s katero bo zaznamovano njihovo življenje in zemeljski in večni razsežnosti.

Prvo majsko nedeljo popoldne, ko je bila v Göteborgu slovenska maša, je na Dunaju z 9:0 proti Kanadčanom švedska hokejska reprezentanca „Tri krone“ osvojila zlato medaljo. Pa ne da bi Slovenci tako zavzeto molili zanjo. Iz praznih prostorov v cerkvi je bilo videti, da je večina navijačev pred televizijskimi zasloni. Vključiti se v življenje nove domovine in biti z vsem srcem pri stvari je navsezadnje hvale vredno. Tega smo lahko veseli, saj lahko sklepamo, da je tako tudi na drugih področjih s slovensko zavednostjo in pokončnim krščanstvom. K maši se v takih primerih podvizamo v soboto zvečer ali v nedeljo dopoldne. V kolikor pa ni tako, je to signal, kako se pustimo voditi zunanjim, zgolj slučajnim vplivom. Sv. pismo nas v tem primeru poimenuje: „trst, ki ga veter maje; morski val, ki ga veter vzdiguje in premetava“.

Gostovanje mladinskega pevskega zbora Vesela pomlad in instru-

mentalnega tria Zvezde iz Opčin pri Trstu je bilo za nas pravo doživetje.

24. aprila so gostovali v švedski katoliški župniji v Södertälju. Ob 7. uri so peli pri maši, po maši pa so imeli koncert vse do 9. ure. Župnik je bil razočaran, ker so se župljani tako slabo odzvali vabilu. Petek večer sicer ni najprimernejši čas, a glavni zadržek je brzokone v tem, ker je premalo smisla za kulturo in ker so podobno kot posamezniki tudi skupine takšne, da se ne zanimajo druga za drugo. Znamenje take sebične zaverovanosti vase je, ko nekateri niti ne znajo Slovencev poimenovati s pravim imenom — kar se je primerilo tudi ta večer, ko so bili naši zamejci nesmiselno predstavljeni kot Jugoslovani iz Italije — ali pa se zbegano sprašujejo, kdo pa so Slovenci. Število poslušalcev so nekoliko pomnožili rojaki iz Stockholma, ki so seveda lepoto slovenske pesmi najlepše dojemali in soglasno ugotavljali: zares se je splačalo priti.

Naslednji dan v Göteborgu je bila udeležba večja, najprej pri maši in nato v gimnazijski avli, kjer je bil koncert. Večinoma so bili Slovenci, kar je razumljivo. Saj se je tudi zbor predstavljal, da se podajajo na obisk k slovenskim rojakom širom po Evropi, da bi se med seboj spoznali, krepili prijateljske vezi in skupaj rasli ob slovenski pesmi. Težko je razumeti, zakaj ni bilo na koncert vseh Slovencev iz Göteborga. Tako radi govorimo o skrbi za zamejce in ravno mladim, ki toliko žrtvujejo za ohranitev in poživitev svoje sloven-

ske samobitnosti, bi bil večji obisk najlepša spodbuda in priznanje. Najbrž tudi tukaj velja: včasih znamo videti le sebe.

Zbor, ki ga vodi g. Franc Pohač, ima okrog 100 članov, od tega je na Švedsko prišlo 5 dečkov in 37 deklic oz. deklet med 11. in 18. letom starosti. Učiteljica glasbe iz šole Kraljica Astrid se je čudila, kako zmorejo toliko tako zahtevnega in dovršenega petja. Njena sodelavka pa je kratko ugotovila: „Kaže, da doli v srednji Evropi mladina premore več kulture kot tukaj na Švedskem.“

Pesem Vesele pomladi in zvoki Zvezd so vzbudili pri vseh prisotnih pravo pomladno razpoloženje in navdušenje. Po napornem dnevu so se mladi Tržačani razšli po slovenskih družinah. Tako so se vezi poznanstva in prijateljstva še bolj utrdile. Ko so v nedeljo zjutraj odhajali proti Malmöju, je bilo edino vprašanje: „Kdaj boste zopet prišli?“

JUŽNA ŠVEDSKA

MALMÖ — Velikonočni prazniki so bili za naše rojake na južnem Švedskem čas poglobitve vere in duhovnega življenja. Povsod smo imeli priložnost za sveto spoved pri slovenskih mašah, ki se po vseh

Binkoštno srečanje v Vadsteni

SLOVENCİ ŠIROM PO ŠVEDSKI,

vabimo Vas v Vadsteno na
binkoštno nedeljo, 7. junija

Na letošnjem binkoštnem srečanju bomo skupaj proslavili 25-letnico slovenske misije. Pričeli bomo z mašo v sestriški cerkvi sv. Brigite ob 12. uri, nato bo procesija in litanije ter kulturni in družabni program ob orkestru Lastovke.

Pričakujemo Vas
v zares velikem številu.

krajih, kjer živimo Slovenci, obhajajo mesečno. Poleg tega pa še ob skupnem obhajanju zakramenta svete pokore po posameznih švedskih katoliških župnijah, kjer je bil vedno navzoč tudi naš duhovnik. Veliki teden je tako važen dogodek cerkvenega leta, da smo bili še posebej združeni s farnimi občestvi ob skupnem obhajanju velikonočnih skrivnosti vsak v svoji švedski katoliški župniji. Na praznik Gospodovega vstajenja pa smo zopet imeli priložnost iz srca zapeti slovensko alelujo. V Malmöju je bila udeležba tudi tokrat največja — nekaj nad sto rojakov. Slovenci iz tega središča so se prav tako lepo udeležili bdenja z Jezusom na Olski gori v poznih večernih urah velikega četrtka. Njim se je pridružila tudi lepa skupina iz Landskrone, ki je našo molitev poživila z lepim pejem. Za veliko noč pa je bila tudi kapela v Landskroni skoro premajhna za tako lepo število naših ljudi. Resnično presenečenje so pripravili na velikonočni ponedeljek rojaki iz Olofströma, ki so bili zadnje čase deležni malo kritike na račun njihove slabe udeležbe. To pot je bilo kar lepo število družin pri sv. maši in bogoslužje so spremljali s pesmimi ob spremljavi mladega organista Roberta Arčona. Bilo je res lepo od njih! Roberta vabimo, da bi nas še naprej tako lepo spremljal na orgle pri našem petju.

Belo nedeljo smo obhajali kot še

nikoli poprej na južnem Švedskem. Obiskala sta nas v Malmöju mladinski pevski zbor Vesela pomlad in ansambel Zvezde z Opčin pri Trstu. Obe glasbeni skupini vodi neumorni in požrtvovalni salezijanski duhovnik gospod Franc Pohajač. Obisk teh mladih, ki so ob treh popoldne v kat. cerkvi v Malmöju peli pri slovenski sveti maši in ob štirih imeli koncert v župnijski dvorani, je resnično prinesel pomlad med naše ljudi v tej mrzli Švedski: poživil in navdušil je naše rojake iz Malmöja in okolice. Vsi so odhajali domov ponosni, da pripadajo, čeprav majhnemu, vendar kulturno pomembnemu narodu, ki v ničemer ne zaostaja za velikimi, kar zadeva kulturo. Večina navzočih je tudi sklenila, da bodo v prihodnje bolj pomagali svoji slovenski misiji pri organiziranju takih in podobnih obiskov zlasti s svojo gostoljubnostjo. Poleg, seveda, naših dragih gostov z Opčin, ki so zares vredni vse pohvale in priznanja, gre naša zahvala obema družinama Ivič, posebno sestrama Majdi in Jožici Ivič iz Landskrone, Brigiti Simonič iz Lunda in Švedinji Ann Carlstein. Naj jim dobri Bog za vse neumorno garanje stoterno povrne s svojim blagoslovom. Naše goste pa prosimo, da nam tokrat oprostijo, ker jih razen z lepo in številno ude-

ležbo nismo počastili kot to zaslužijo. Tisočkrat hvala za vso duhovno in kulturno hrano, ki so jo nam nudili s svojim čudovitim izvajanjem. Vabimo jih, da se čimprej zopet vrnejo med nas.

švica

ŠVICA

Proslava materinskega dneva. — Materinski dan povezuje s praznikom 25. marca, ko je Gospodov angel oznanil Mariji božje odrešenjske načrte. Sprejela je poslanstvo in je postala mati Jezusa, božjega Sina. Isti čudež se dogaja pri vsaki materi, ko zazna življenje v sebi ter nato rodi in sprejme otroka kot božji dar.

Na soboto, 28. marca, smo se zbrali Slovenci iz Oltenške ožje in širše okolice v cerkvi v Schönenwerdu ter počastili zbrane matere najprej pri sveti maši. Slovesnost je povzdignil še kvartet „Kranjci“ s svojim ubranim petjem. Po maši smo zasedli vso dvorano pod cerkvijo, ki je bila lično okrašena predvsem po zaslugi domačinke Irene. Program, ki je sledil, je mojstrsko

Mladinski pevski zbor in ansambel Zvezde s starši gostitelji pred cerkvijo v Göteborgu.

slovinci ob meji

KOROŠKA

Za prvi maj so poromale žene iz Železne Kaple in okolice k sv. Antonu v Padovo. Nazaj grede so se ustavile v Humimu (Gemona), kjer so imele v obnovljeni farni cerkvi, ki je izredno akustična, slovenske šmarnice. — Celovška krščanska kulturna zveza je priredila dve srečanji mladinskih pevskih zborov. 26. aprila so nastopili rožanski zbori na Brnci, prvo majsko nedeljo pa podjurski zbori v Žvabeku. Nastopilo je 24 zborov s 400 pevci. Obisk koncertov je bil nadpovprečen. — Odbor šolske skupnosti na Zvezni gimnaziji za Slovence pripravlja za 31. maj posebno šolsko akademijo, ki bo v veliki sindikalni dvorani v Celovcu. Gimnazija praznuje 30-letnico obstoja. — Člani Katoliške prosvete iz nemškega Münstra so imeli v Tinja tedenski tečaj namenjen proučevanju slovenske manjšine na Koroškem. Tečaj je bil zaključen s podijsko debato o položaju Slovencev. V razgovoru so sodelovali zastopniki vseh treh političnih strank na Koroškem ter zastopnika obeh slov. političnih organizacij. Vodja tečaja se je zavzemal za bolj pravično ravnanje s slovensko manjšino. — V mestni dvorani v Borovljah je bil 25. aprila koncert rožanskih moških

pevskih zborov. Nastopili so štirje zbori: iz Borovelj, Sel, Bilčovsa in iz Loč. — Organizacija za medkulturno učenje je skupaj s Katoliško mladino v Pliberku pripravila Koroške dneve. Iz vse Avstrije povabijo nekaj mladih, ki preživijo Veliki teden na Koroškem, to pot v Pliberku, in jih seznanjajo s problemi slovenske manjšine. — Na velikonočni ponedeljek je tamburaški ansambel iz Loč ob Baškem jezeru obhajal 10-letnico delovanja. Vodi ga vsa leta prizadevna Erika Wrolich. Jubilej so proslavili s koncertom. Poleg tamburašev je nastopil še loški moški pevski zbor, mešani zbor iz Ledenic in nemški pevski zbor iz Loč.

GORIŠKA

Predstavniki zamejskih kulturnih zvez so se 11. aprila sestali v Ovčji vasi v Kanalski dolini. Prišli so predstavniki Krščanske kulturne zveze iz Celovca, društev iz Videmske pokrajine, Zveze kat. prosvete iz Gorice in Slovenske prosvete iz Trsta. Govorili so o večjem medsebojnem sodelovanju. — Po dveh letih so dokončali obnovitvena dela podjetja Katoliška knjigarna v Gorici. Prostore so povečali in modernizirali. Sedaj je to največja knjigarna — papirnica v Gorici. — V Benečiji (Videmska pokrajina) so dobili prve slovenske napise vasi. V občini Faedis sta dobili dve vasi dvojezični tabli. Postavili jih bodo tudi v občini Grmek (Grimacco). — V Dobrodobo so imeli na velikonočni ponedeljek praznik pomladi. Akademsko skupina France Marolt iz Ljub-

ljane je predstavila slovenske folklorne plesne kar na farovškem dvorišču, ki se je izkazalo kot odlična oder. — Slovensko versko skupnost v Gorici, ki se zbira pri sv. Ivanu, je na veliko noč obiskal goriški nadškof in ji zaželel veselo alelujo. — V župniji Rupa-Peč imajo za zavetnika sv. Marka. Vsako leto priredijo za ta dan in za 1. maj praznik Frtaliča, ki je nastal iz nekdanjega vaškega žeganja. Poleg cerkvenih obredov in petja vsebuje tudi kulturni in zabavni program. Za 1. maj so štandreški igravci zaigrali Nušičevo Narodni poslanec. Za zabavo je igral ansambel Taims. — V nedeljo, 10. maja, je nastopil v dvorani Kat. doma v Gorici slovenski oktet Zvon iz Fairfielda (ZDA).

TRŽAŠKA

Hranilnica in posojilnica na Občinah nad Trstom je izdala ponatis knjige Vekoslava Špangerja Bazoviški spomenik. Knjiga opisuje odpor mladih proti asimilaciji Slovencev v času fašizma. — Mariborčani so gostovali v Trstu z Försterjevo opero Gorenjski slavček. Predstava je bila v Kulturnem domu in je prav zaradi domačih prizorov navdušila vse gledavce. — Na sedežu Slovenske prosvete v Trstu so 15. aprila podelili literarno nagrado Vstajenje 1986 Tomažu Simčiču za njegovo znanstveno knjigo Jakob Ukmar. Nagrado so izročili v Peterlinovi dvorani 27. aprila. Denar zanjo je dala Openska hranilnica. — Na Tržaškem zelo manjka slovenskih duhovnikov. Zato so priredili pri Sv.

vodil Viktor iz Basla. Nastopali so otroci, ki so peli, igrali na instrumente, recitirali in se vsi skupaj trudili prispevati nekaj lepega za ta poseben dan. Kadar se je med otroke le prikradel strah pred nastopom, sta vedno pomagala Lojze s harmoniko in spodbudna beseda s. Avrelije v ozadju. Moški kvartet iz Oltne je potem „zaregal“ pesem Žabe in tudi komorni zbor iz Züricha (v lepih oblekah) je pokazal, kaj zna. Na oder je priplesala nova folklorna plesna skupina (Zürich in Ol-

ten) v narodnih nošah. Ko je na koncu eden od plesalcev vse ostale pometel z odra, se je veselo navdušenje gledalcev spremenilo v burno ploskanje.

Poslušalci se seveda nismo samo nasičevali ob spremljanju bogatega programa na odru, temveč smo se okrepčali tudi z okusnimi jedili, ki so jih pripravili Oltenčani.

Nazadnje je poslušalstvo zvabilo še p. Damijana in s. Avrelijo (ki se ji je zelo mudilo na vlak) na oder, da sta zapela svojo pesmico Bratec in

sestrica. Čimbolj se je večer spreminjal v noč, tem bolj so starejši preskušali grla in pete, otroci pa vriskali in skakali po dvorani, da je bilo veselo. V poznih urah smo se končno začeli trgati iz vrtinčastega plesa ali iz kroga pevcev in se poslavljati. Zelo zadovoljni, pa tudi nekoliko utrujeni smo se vrnili domov. Verjetno ga ni bilo, ki bi ne nosil v sebi iskrene (tihe ali izrečene) hvaležnosti do vseh, ki so nam to lepo doživetje pripravili in omogočili.

Rok

Antonu Novem v Trstu 3. maja skupno molitveno srečanje za duhovne poklice. Mašo je imel škofov vikar msgr. dr. Škerlj.

slovinci po svetu

ARGENTINA

V Slovenski hiši v Buenos Airesu se je vršil 29. marca občni zbor društva Zedinjena Slovenija, ki šteje nekaj več kot 900 članov. Poleg raznih kulturnih prireditev, med njimi tradicionalni Slovenski dan, skrbi društvo za slovensko dopolnilno šolo, ki posreduje slovenskim Argentincem znanje slovenščine. Društvo ima tudi svojo slovensko proslavo v Castelarju. — V soboto, 10. aprila, so se Slovenci srečali s papežem v Lunaparku. Srečanje je bilo sicer namenjeno predvsem Poljakom. Za srečanje se je priglasilo 1100 Slovencev, a le 200 se jih je moglo srečanja udeležiti, ker so dobili le toliko vstopnic. Društvo Zedinjena Slovenija je papežu izročilo posebno pismo, v katerem ga prosijo, da bi v Rimu pospešili postopke za naše slovenske svetniške kandidate (Baraga, Slomšek, Gnidovec in Vošnjak). Papež se je peljal tudi mimo Slovenske hiše, kjer so se zbrali številni rojaki v narodnih nošah in s slovenskimi zastavami. — Od 25. aprila pa do 26. maja sta bila na obisku v Argentini nekdanji koprški škof dr. Janez Jenko in urednik Ognjišča msgr. Francè Bolè. Na buenosairškem letališču se je zbralo v zgodnji jutranji uri dosti Slovencev, med njimi 70 v narodnih nošah. Gosta iz Slovenije sta obiskala vse slovenske domove, vodila romanje k Materi božji v Lujan (10. maja), v Ramos Mejia pa je škof birmal slovenske otroke (3. maja). Gosta sta obiskala tudi rojake v Bariločah. — Na belo nedeljo je društvo Zedinjena Slovenija že 32-ič priredilo na Slovenski pristavi Slo-

venski dan z vodilom Knežji kamen — simbol slovenske svobode. Dopoldansko mašo je imel škof dr. Jenko. Z njim je somaševalo osem duhovnikov. Popoldne je bil kulturni del z množično igro „Poslednje ustoličenje“, pri katerem so sodelovali člani vseh slovenskih domov v Buenos Airesu, režijo pa je vodil Miha Gaser. Dneva se je udeležilo nad 1200 rojakov. — Eden od vodilnih stebrov slovenske skupnosti v Mendoza je g. Rudolf Hirschegger. Že doma v Verzah se je zavzel za prosvetno delo in ga nadaljeval v taboriščih Lienz in Spittal in potem v Argentini. 10. aprila je praznoval 70-letnico življenja.

AVSTRALIJA

Slov. kat. Misija v Merrylandsu (Sydney) je na četrto postno nedeljo organizirala romanje v Campbelltown. Udeležilo se ga je okrog 150 vernikov. Maja so pa poromali k lurški Mariji v Earlwoodu, ki so ga zaključili s slovenskimi šmarnicami. — Na belo nedeljo je ponovil novo mašo v cerkvi sv. Družine v Adelaidi p. Tone Gorjup, ki se je javil za triletno delo v Avstraliji in sedaj pomaga p. Baziliju v Melbournu. — Vsakoletni mladinski koncert, ki se ga udeležijo mladi Slovenci iz vse Avstralije, bo letos v Melbournu.

ČILE

V župniji Graneros blizu glavnega mesta Santiago je umrl upokojeni župnik dr. Anton Trdan. Rojen je bil leta 1917 v Ribnici na Dolenjskem. Gimnazijo je napravil v Škofovih zavodih. Leta 1942 je bil posvečen v duhovnika. Še med vojno je v Ljubljani doktoriral. Ob zlomu je odšel na Koroško in je bil do odhoda v Južno Ameriko kaplan pri Sv. Križu v Beljaku. Umrl je za srčno kapjo.

KANADA

V Dvorani Slovenskega doma na Pape Avenue v Torontu so priredili dvodnevno razstavo svobodne slovenske besede in zdomske umetnosti. Razstavo je pripravil Slovensko-kanadski svet. Bila je 27. in 28. marca. Razstavljeni so bila dela kiparjev Franceta Goršeta in Antona

Jemca, slike Božidarja Kramolca, Nežke Petek-Škulj in Bare Remčeve iz Buenos Airesa. Iz vseh delov sveta so bile razstavljene slovenske knjige, revije in časopisi.

ocvirki

O ZAKONITOSTI OBLASTI

V sodobni družbi je domneva o izviru oblasti prešla na ljudstvo oz. narod. Kdor izvaja oblast, jo lahko izvaja samo kot pooblaščenec ljudstva. Zato je treba to pooblastilno razmerje stalno ponovno preverjati. To funkcijo naj bi imele predvsem volitve. Čim takega oblastilnega razmerja ni več, gre za nasilno izvajanje oblasti — taka oblast nima potrebnega pooblastila — je nelegitimna.

Oblast, ki je izšla iz NOB, ni bila enopartijska, pač pa večstrankarska. Strankarski pluralizem je bil priznan že med vojsko. Partija, ki se je tedaj zgledovala po sovjetskem vzorcu, svojega končnega cilja ni videla v večpartijskem sistemu. Nasprotno, pristajanje na večpartijski sistem je bila samo prehodna nujnost, ki jo je morala sprejeti. Vendar samo kot prehodno.

Ne bi bilo umestno, da bi v tem čustveno nabitem trenutku opisovali, kako in s kakšnimi sredstvi je bila opozicija likvidirana — čeprav bi bilo in tudi bo to treba jasno in javno povedati, predvsem

---

julija in avgusta
Naša luč ne izide

---

mladim rodovom. Toda ne glede na to je in ostane dejstvo, da se nova Jugoslavija ni rodila kot država z enopartijskim sistemom, pač pa obratno: Iz NOB porojena Jugoslavija je bila politično pluralistična država. Enopartijski sistem ni utemeljen v naravi in poteku NOB, pač pa v politični filozofiji Partije, ki jo je prevzela od boljševiške partije v SZ. Ta je bila takrat pod izrazito kontrolo in tudi duhovnim nasiljem Stalina.

Noben politični sistem ne more zase trditi, da je legitimen, če in kolikor ne omogoča, da bi se izpostavil stalnemu preverjanju s strani ljudstva, ki naj bi ga predstavljal.

France Bučar

DELO, Ljubljana, 11. apr. 87/26 in 27.

„KADIJA TOŽI — KADIJA SODI“

Odprto pismo društva slovenskih pisateljev

Sodnik občinskega sodišča v Zagrebu Ranko Marijan s porotnikoma Janezom Šobarjem in Miletom Zjačem je 30. aprila letos v

celoti sprejel obtožbeni predlog namestnica javnega toživca Jasne Novak in prav tako v celoti zavrnil dokazne predloge in vse priče, ki jih je predlagala obramba, ter obsodil Dobroslava Parago na šest mesecev zapore pogojno za tri leta, v katerih mu je prepovedano objavljati v tisku, na radiu in televiziji ali nastopati na javnih zborovanjih, in to zaradi tega, češ da je v slovenskem tisku v intervjuju tedniku Mladina in v pismu Novi reviji „širil lažne novice“ in tako „vznemiril javni red in mir“.

Dejstvo je, da je Dobroslav Paraga v omenjenih inkriminiranih prispevkih opisal nehumane, necivilizirane in brezpravne razmere ter kruto ravnanje v zaporu, na Golem otoku in v kaznilnici, ko je kot mladenič od svojega 19. do 23. leta prestajal jetniško kazen. Polna štiri leta telesnih in duševnih muk ječe ter ravnanja, ki naj bi zlomilo njegovo mišljenje in stališče, so njegovo zdravje najbrž za zmeraj nevarno poškodovale. Dejstvo je prav tako, da je bil zaradi zbiranja podpisov na dan Združenih narodov za izjavo uglednih zagrebških razumnikov D. Pa-

raga obsojen in kaznovan po sramotnem čl. 133. KZ o mišljenjskem oz. verbalnem prestopku. Nič manj ni sporno dejstvo, da je to Paragovo pričevanje, objavljeno v obeh slovenskih publikacijah, pri razpravi zaradi izjave društva slovenskih pisateljev in njegove Komisije za zaščito mišljenja in pisanja o naraščanju represije v Jugoslaviji, ki je bila lani 15. julija na RK SZDL Slovenije, ob še drugih podobnih objavljenih pričevanjih omogočilo sklep te razprave in pobudo tega foruma — za objektivno preiskavo resničnih razmer v nekaterih jugoslovanskih zaporih, zlasti še razmer oziroma ravnanj, kakršnih so deležni politični jetniki.

Nikakršne preiskave ni bilo. Šele na ponovno zahtevo zvezne SZDL je prišlo nekaj, za kar bi lahko rekli „poročilo o samem sebi samemu sebi“, namreč poročilo sekretariata za pravosodje o razmerah v zaporih, torej poročilo tistega, ki zapore upravlja. Na procesu proti Paragi je podobno poročilo hrvaškega sekretariata za pravosodje in splošno upravo sodišču služilo kot dokaz proti Paragovim navedbam, katerih niso hoteli preveriti. Stari ljudski pregovor „Kajdija toži — kajdija sodi“, katerega jezik izpričuje starodavno izkušnjo, v naši družbi, njeni civilizaciji in pravni ureditvi ne bi smel več veljati!

Pobuda SZDL je bila torej izigrana. Še huje — obsodba Parage je norčevanje iz te pobude. Iz nje je naredila prazno in jalovo gesto. Prav tako votli vsa zatrjevanja o vse večji demokratizaciji na razžira upanje, da bi demokratizacija naše družbe kdaj dosegla stopnjo polne demokracije, se pravi tistega, kar ta beseda pomeni: vladavino ljudstva — pri čemer je kontrolna vloga javnosti bistvena.

Ponovna obsodba D. Parage, tokrat zaradi „lažnih novic in vzne-

kakšni smo Slovenci?

Alpski tip je gorski tip. Pri nas je značilen za Gorenjsko in Koroško, za območje Savinjskih Alp, za Pohorje in Kobansko.

To je tip človeka, ki je na zunanjsko visok in samozavesten, na znotraj pa je vase zaprt, zato pa le malo zgovoren, molčeč. Vitis napravi, kakor da je neprilazen.

Alpski človek dá veliko nase, na svojo zunanjsost, lepo obleko, da se postavi.

Ob pesmi se pogreza vase, počiva na melodiji, je liričen v vsebini in uglašenosti.

**Prof. A. Trstenjak, O slovenski duši
Koledar 1987 Družbe sv. Mohorja v Celovcu**

mirjanja javnega reda in miru", pri čemer ni bilo omogočeno, da bi bile "lažne novice" potrjene ali spodbite, kot bi bilo pričakovati po zakonu, ni noben "eksces" ali "pomota" niti kakšna "koncesija", marveč premišljeno in namerno dejanje. To je akt zastraševanja. To je nadvse zgovorno delo trmasto vztrajne prikazni duha, kakršen je montiral procese, omogočal golotoško nečlovečnost, zapiral pisatelje in uničeval knjige, polnil ječe in tudi grobove — in si nikdar ni pomišljal za svoj in le svoj edini "prav" ob še premnogih svojih nasiljih in krivicah nad posamezniki, skupinami ali celo množicami. To je mentaliteta, ki s takimi in podobnimi dejanji grozeče stoji na poti naše družbe k demokratičnemu socializmu in smaoupravi pluralističnih interesov za to pot. Zato tudi s sodbo in kaznijo Parage ni pomišljala — kot z grožnjo, v resnici grožnjo vsem, ki iščemo možnosti takšne poti.

Ko slovenski pisatelji takšno sodbo "v imenu ljudstva", torej tudi v našem imenu, z gnusom zavračamo, obtožujemo mentaliteto, ki spočenja takšna ravnanja, daje takšnim dejanjem potuho ali celo ščuva k njim in s takšnim odnosom do ljudi in do življenja družbe te družbe ne le sramoti doma in svetu, marveč jo tudi najresneje, nevarno ovira, da bi se rešila iz globoke, eksistenčne, moralne in duhovne stiske.

Zahtevamo, da se pobuda slovenske SZDL za objektivno preiskavo razmer v zaporih uresniči. Le tako bo dokazano, kdo zares širi "lažne novice" in vznemirja javnost.

Ljubljana, 11. 5. 1987

Komisija DSP za zaščito mišljenja in pisanja;
VENO TAUFER, predsednik

Društvo slovenskih pisateljev
RUDI ŠELIGO, predsednik
DELO, Ljubljana, 15. maja 87/6.

pisali ste nam

POPRAVEK

V vaši opombi k članku Zdomski problemi (NL 3/35) iz ljubljanskega TELEKSA manjka dopolnilo, in sicer, da navedenega Slovenca, ki naj bi delal v šlezjskih rudnikih, sploh ni. Šlezija je namreč po 1945 del sedanje Poljske. Pošljite jim v Ljubljano zemljevid Evrope, meni pa račun!

Lep pozdrav iz Porurja!

J. S.

SLOVENSKA DRŽAVNOST

Če bi šel razvoj doma tako naprej, bi morda mogli Slovenci v 5 do 10 letih končno doseči državno neodvisnost. Bojim pa se, da bo nova ustava in verjetno tudi vojska ta upa polni razvoj zopet zavrla in bo treba čez čas spet začeti z vsem na novo...

Čeprav se bo vedno našlo nekaj režimskih komolčarjev, bo režim gotovo izgubil vsako oslombo, ko bo generacija nekdanjih "borcev" končno izginila na pokopališče.

Je pa seveda popolnoma nestvarno misliti, da se bodo zadeve odločile v Ljubljani ali Beogradu. Slovenska državna samostojnost bo dosežena le takrat, kadar se bodo mogli Američani in Sovjeti zediniti o delitvi interesnih sfer na ozemlju sedanje Jugoslavije. Taka delitev bo za Slovence seveda vedno ugodna. Ključ leži pa na Hrvaškem. Če se bodo Hrvatje jasno, dokončno in brez razpravljanja izrecno odpovedali vsakim zahtevam v Bosni, se bodo verjetno mogli priključiti Zahodu. Če pa tega ne bodo storili, do delitve Jugoslavije ne bo prišlo, ali pa — manj verjetno — jih bodo potisnili v sovjetsko sfero. Ozemeljsko politična vrednost same Slovenije, s Hrvaško v ruski sferi, je za Zahod premalo pomembna, da bi se mu bilo zaradi tega vredno pogajati s Sovjeti, čeprav bi ti morda pri-

**vzemite si 5 minut
za premislek
narodnega reka!**

**bogastvo ne dá
modrosti in za
denar se poštenje
ne kupi.**

stali na tako, zanje izredno ugodno — rešitev.

Če človek premisli, da Balkan Slovenijo že skoraj 70 let nezaslišano izčrpa in ovira v razvoju, da je pa kljub temu še vedno nekako na gospodarski ravni srednje Evrope, si lahko misli, kakšen red in blaginja bi tam nastala že takoj po prvih letih državne neodvisnosti, seveda pod pogojem, da bi bil zunanji mednarodni položaj pogodbeno urejen in da ne bi prišlo do notranjih, strankarskih zapletljajev.

Velika slovenska napaka je, da imajo Slovenci sebe za premajhne. To kljub temu, da je vsaj 60 neodvisnih članic Združenih narodov po številu prebivavstva (kaj šele po stopnji industrijske razvitosti!) enakih ali celo neprimerno manjših od Slovenije. Poleg tega je Slovenija narodnostno enotna in ima tisočletno zgodovinsko in popolno gospodarsko tradicijo. Po mojem je tistih 10% Južnjakov v Sloveniji nepomembnih, brž ko bi postala Slovenija samostojna.

Če bi se mogel naravni razvoj nemoteno nadaljevati v sedanji smeri in bi Slovenija dosegla samostojnost pred koncem tega tisočletja, bi dosegla država v teku življenja prve generacije raven kakšnega sedanjega Luksemburga (če se bi vojaško vezala na Zahod) ali Švice (če bi razglasila vojaško nevtralnost).

Lep pozdrav!

N. N., Francija

novе knjige

France Bučar
RESNIČNOST IN UTVARA

Mariborska založba Obzorja je izdala zanimivo delo Franceta Bučajra **RESNIČNOST IN UTVARA**. Iz njega posnemamo v skrajšani obliki poglavje Narodnost v službi ideologije.

Za Lenina je bilo narodnostno zatiranje eden najpomembnejših vzvodov za revolucijo. To njegovo odkritje Sovjeti še danes s pridom izkoriščajo povsod po svetu. Pretežna večina sodobnih socialnih gi-

MED VRSTICAMI

(nadaljevanje s 13. strani)

ti doma, kjer jih nihče več ne bi silil, naj otroke poučujejo o tem, kar jim vest prepoveduje. — Dr. Rudi Kocilija.

V *Obrazih* je Josip Vidmar razkril, da je mojster Rihard Jakopič spoznal v obrazu vélikega Gruzince (Stalina) — obraz zločinca. Le zakaj je Josip Vidmar to sodbo sporočil javnosti šele po štiridesetih letih? Čemu? ...

Lojze Skok je zapisal naslednji stavek: „Noben državlján, ki versko čustvuje ali ne, opravlja obrede ali ne, zgolj zaradi tega ne bi smel biti zapostavljen ali v prednosti.“ Mar lahko navede samo enega visokega politika, ki je „v Boga verujoč“? Morda nekega delegata iz zvezne skupščine? So občani povsem svobodni pri izpovedovanju vere, če jim spričo tega niso enakopravno dostopne vse javne funkcije? Ali pa morda Skok lahko imenuje nekoga, ki ni „v Boga verujoč“ in ki tudi ni član ZK, je pa nosivec neke visoke državne ali druge javne funkcije? — Rudi Kocjančič.

DELO, Ljubljana, 9. maj 87.

banj se je začela kot boj za narodno osvoboditev, končala pa kot revolucionarni preobrat, kot utrditev leninistične partije na oblasti. Po vsod, kjer je do takega vrenja prišlo, je bila partija brž zraven. Takoj se je poskusila postaviti na čelo takega gibanja. Ker se je poistovetila s pristnimi koristmi narodov, so ljudje videli v njej bojevničo za uresničevanje njihovih koristi.

Ta čudoviti model; ko gre partiji predvsem in v prvi vrsti za prevzem oblasti in ko je s tem trenutkom takoj konec pravljic o meščanski demokraciji, nadvse uspešno deluje še kar naprej: od Jugo-

slavije do Vietnama, od Afrike do Srednje in Južne Amerike.

S tem da se partija postavi na čelo takih narodnoosvobodilnih gibanj, je sama zase dobila pečat naprednosti in absolutne zaščitenosti. Kdorkoli se postavlja proti takim gibanjem, ki so s stališča partije sredstvo, da pride na oblast, se avtomatično označi za nazadnjaka, partija ga pa še označi za plačanca določenih fašističnih ali imperialističnih sil.

Partija potrebuje partnerje samo toliko, kolikor je potrebno za začetni zagon družbenih gibanj. Potem jih spravi v podrejeni položaj, da postanejo njeno orodje, s kate-

verujoči in drugačni

V *Ljubljanskem Delu* (21. marca 87) je Tit Vidmar objavil *premišljevanje z naslovom Verujoči in drugačni*. V njem je žalil *verujoče ljudi kot „nemisleče“*. S svojim pisanjem je izzval vrsto odgovorov. Iz odgovora Jožeta Packa (*Delo*, 25. aprila 87) posnemamo glavne misli:

Sam sem zaznamovan s krščanstvom, ki mi ga ni vcepil „bojevit katoliški aktivizem“, ampak preprosta kmečka mati. Danes sem ji hvaležen za vse vrednote, ki mi jih je z vero podarila in so mi postale življenje mojega življenja. Od domovine, ki mi je mati, pa pričakujem samo to, da lahko te vrednote ohranim, po njih živim; od ljudi, s katerimi živim, pa še pričakujem, da mi nihče ne sramoti tistega, kar je zame največja vrednota.

Res je, da vsaka iskra ne zarije požara, ker bi potem vse pogorelo. So pa nekatere iskre, ki lahko zanetijo velik plamen. Takih isker res ni potrebno spuščati, kot ni pametno spustiti divjega leva iz kletke. Tisti, ki ga je izpustil, ga je dolžan spet spraviti nazaj ali pa nositi posledice. Tit Vidmar je s svojim razmišljanjem o verujočih in mislečih pač sprožil reakcijo. Verni nočemo, da bi nas kdo proglasil za nemisleče. „Vem, komu sem veroval,“ je zaklical učitelj Pavel in z njim še na milijone kristjanov. Sprašujem se, kakšen plamen bi taka iskrica povzročila, če bi kdo recimo v Družini zapisal, da so verujoči misleči, neverujoči pa niso misleči, pa čeprav bi bila samo tako „bežno“ zapisana.

Tudi evolucija ne bega danes nobenega vernega človeka in pametni biologi jo že zdavnaj več ne uporabljajo za boj proti veri. Za vsem tem razvojem, ki teži k višjemu cilju, vidi veren človek Razum, Misel, Arhitekta, ki vse to vodi. Danes tudi že vsak otrok pri verouku ve, kako mora razumeti svetopisemsko

rim lahko manipulira, ali pa jih spremeni v nasprotnike gibanja in z njimi obračuna.

Ta taktika je bila s pridom uporabljena tudi v Jugoslaviji, še posebej v Sloveniji. Boj proti okupatorjem po letu 1941 je partija spremenila v družbeno revolucijo, ki ji je prinesla monopol v državi.

Dotedaj je bila partija po številu in vplivu neznatna. Za sodelovanje je hitro pridobila večje politične sile, saj je vstajal proti okupatorjem močan odpor. To so bili predvsem krščanski socialisti, pa tudi liberalci. S tem ji je uspelo, da so bili njeni partnerji politične stranke, ki so uživale dosti široko priznanje.

Iz manjše, ilegalne organizacije je postala politična stranka, ki jo drugi partnerji priznavajo kot resnega sodelavca. Okupacija ji je omogočila uvrstitev med osvoboditelje.

KPS je takoj začela z delom za osvojitve oblasti. Z uporabo taktike in metod, ki jih splošna vest ni mogla sprejeti, ji je uspelo izločiti iz boja tiste konkurente, ki bi ji utegnili postati najbolj nevarni. To velja predvsem za katoliško Cerkev, ki je imela ogromen vpliv na ljudi in je bila neodvisna ter mednarodno povezana. Ta že vse od začetka ni mogla podpirati akcij OF oziroma KPS, ker je bilo po ne-

potrebem toliko terorja in likvidacij. Partija je z akcijami potiskala Cerkev v položaj, da se ji je začela odkrito upirati. Nasilje in teror, ki ga je OF s svojimi akcijami sprožala pri okupatorju, je cele predele ljudi spravila v upor revoluciji. Začeli so, ker ni bilo drugega izhoda, jemati orožje od okupatorja.

A Cerkev kot ustanova ni ne ustanovila ne vodila teh protirevolucionarnih oddelkov. Ker jih Cerkev tudi obsodila ni, jo je partija ožigosala, da sodeluje z okupatorjem. Tako je bila Cerkev odrinjena od udeležbe v gibanju, ki je kasneje pripeljalo svoje člane na oblast.

poročilo o stvarjenju sveta in človeka. Tukaj ne gre za dobesedno razumevanje, ampak za resnico, da je Bog stvarnik vsega. Mislim pa, da je logično povedano, da je hišo nekdo naredil, morda bolj logično, kot pa, da je sama od sebe nastala ali pa da je večna, pa čeprav je tako gledanje še tako antropomorfno.

Nespametno se mi zdi, da iz stare ropotarnice proticerkvene histerije še vedno vlečemo Galileja, Bruna, mučenja, razčvetvenja, sežiganja in pobijanja, ki naj bi jih opravila Cerkev nad stotisočimi ljudmi, kar ponovno ponavlja Lojze Skok. Tudi sam sem moral hoditi v šole, kjer so se kot stara lajna ponavljale gornje trditve, kot da je Cerkev ves čas samo pobijala in mučila ljudi. Ko sem pozneje dobil v roke še druge knjige, ki niso bile pisane z raznimi ideološkimi predznaki, sem ugotovil, koliko je bilo v teh učbenikih, iz katerih sem se moral učiti, pretiravanje, zamlčevanje resnice, širjenja polresnic in celo laži. Med drugim je tudi pisalo, da Jezus iz Nazareta sploh ni zgodovinska osebnost. Dobro se zavedam, da

je bila Cerkev ustanova tudi z napakami po zaslugi nevrednih ljudi. Prav tako se pa zavedam, da je res tisto, kar je zapisal Dostojevski, da bi se svet brez Kristusa že zdavnaj zadušil v svojem lastnem blatu.

Sežig čarovnic, med katerimi je bilo tudi precej prekucuhov in anarhistov, je sramotno dejanje v zgodovini Cerkve. Cerkev to danes obžaluje. Prav tako pa je tudi sramotno, da so samo v našem stoletju v imenu razrednega boja v Rusiji pobili 30 milijonov ljudi, v času kulturne revolucije na Kitajskem 9, v Kampučiji 3 milijone, da ne omenjam še drugih držav. Ali naj tukaj omenjam še razne teroristične organizacije, ki imajo marksistične predznake? Vsi postopki proti Galileju so le malenkost, če jih primerjamo s pranjem možganov v Rusiji — in da spet ne omenjam raznih dejstev iz naše preteklosti, o katerih zadnje čase vedno več beremo v časopisih. Z očitki ne pridemo daleč. Ne vem, na kateri strani bi bil martirologij daljši.

Lojzeta Skoka zelo moti vati-kanska kongregacija za neveru-

joče. Mislim, da je njena naloga ustvarjati dialog in vzgajati tudi verne v spoštovanju do nevernih. Po drugi strani bi pa tudi nas morale motiti razne komisije za verska vprašanja, pa najsi bodo to na zvezni, republiški ali občinski ravni. Kako naj o verskih zadevah s poslušom odločajo ljudje, ki so razčistili z vero? Da ne govorimo tukaj še o naših šolah in drugih ustanovah, ki si lastijo ideološko vzgojo.

Mislim, da je danes nepotrebno govoriti o klerikalni tradiciji. Je ni in tudi Cerkev v Sloveniji si je ne želi več. Katoliški aktivizem pa hoče le prisluhniti današnjemu človeku, mu pomagati v njegovih stiskah in mu služiti. Opozarjanje na krščanske korenine, prebujanje ponosa zaradi lepote krščanske misli in samozavesti zaradi vizije prihodnosti, ki jo daje krščanstvo, pa tudi opozarjanje na naloge, ki so kristjanu zaupane, pa vodi kristjana k polnemu življenju in služenju narodu ob upoštevanju vseh zemeljskih realnosti. Takih ljudi pa se lahko družba v razmerah, v katerih se je znašla, samo želi.

oglasi

• Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• RAČUNALNIKI: Sinclair 48K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

• PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. 0 89/32 68 13.

• DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

• Fani Kranc, Mira Rožanc in Magda Golobič prodajajo hišo s hlevom in 13 arov zemlje v 63212 Vojniku, Pot na Konjsko 3. Cena po dogovoru. Prednost imajo zdomci. — Informacije: po telefonu 00 38 63 7 72 - 0 72, Jugoslavija ali 00 31 11 7 63-957, Belgija.

• PRODAM hišo, stanovanjska površina ca. 200 m², možnost predelave v dve stanovanji, prostor v izmeri 160 m² za delavnico ali gostinstvo, vrt in

veliko dvorišče, ob glavni cesti Slovenj Gradec — Velenje (2 km od Velenja). — Informacije zvečer od 18. ure dalje (poskusite lahko tudi preko dneva) na tel.: 0 63 / 85 68 34, Selo 14, T. Velenje, ali v Nemčiji tel.: 0 22 73 / 55 3 19.

• PRODAM takoj vseljivo novo hišo s centralnim ogrevanjem, telefonom in z zidano fasado ter dvakratno izolacijo. — Informacije daje Rudi Mlasko, Prepolje 114, 62205 Starše, ali po telefonu 0 62 / 68 51 21, od 21. 7. do 10. 8. 1987.

• SLOVENKA, vdova, stara 53 let, želi spoznati sebi primerneža moža za skupno življenje. (Po možnosti nekadilec, alkoholik izključen). Zaželene so samo resne pisne ponudbe s sliko. — Naslov Vam posreduje uprava Naše luči pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani. (Štev. 4)

Pred kratkim je izšel prvi objektivni pregled tega, kar se je med zadnjo vojno v Sloveniji zgodilo.

Stane Kos: STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM, 1. del.

Knjiga stane 210 šilingov ali 30 mark oz. enako vrednost v drugih valutah. Naročate jo lahko na naslovu:

Mohorjeva knjigarna, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt.

preberite!

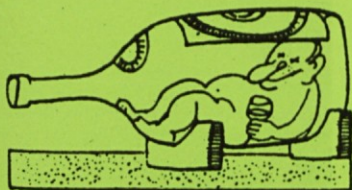
PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona; vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslavlani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvojne pisem za tujino.

smeh je najboljša razkušila za žolč

Natakar zakliče v kuhinjo: „Enkrat mrzlo gosjo pečenko!“
 „Gosi ni več, je pa še raca.“
 „Dobro, potem odreži od race nekaj gosje pečenke!“

Ona: „Prav, imej danes ti pri najinem sporu zadnjo besedo! Oprosti se!“

V restavraciji reče gost natakarju: „Pokusite to-le želvjo juho!“

„Oprostite, ali ni dobra?“
 „Prosim, pokusite jo!“
 „Tako vam prinesem novo!“
 „Pokusite jo, vam pravim!“
 „Tu je jedilni list, izberite si, prosim, kaj drugega!“
 „Pokusite jo!!!“

Natakar se usede k mizi, išče in vpraša: „Kje je pa žlica?“
 „Točno!“

„Moje dame in gospodje! Orangutan se razlikuje od ljudi v glavnem po tem, da ne more govoriti. Ko bi lahko rekel: ‚Jaz

sem orangutan,‘ potem bi bil že človek.“

Po desetih letih se srečata fant in dekle.

Ona: „Ali se še spomniš, ko si me pred desetimi leti zaprosil za roko, pa sem te zavrnila?“

On: „Še. To je eden mojih najlepših spominov.“

„Moja žena se hoče ločiti. Pravi, da sem krut. Pa sem bil do nje tako nežen. Vsako jutro sem ji prinesel kavo k postelji. Samo zmleti jo je še morala.“

Med propagando po televiziji pravi napovedovavec: „Kupite še danes šopek rož za žensko, ki jo imate radi!“

„Značilno!“ pravi žena možu. „Nihče pa ne misli na poročene!“

„Sosed namerava povečati kravji hlev.“

„Kaj misli rediti več krav?“
 „Ne, sedaj vabi turiste. Te zna molsti boljše kot krave.“

„Ata,“ pravi otrok v živalskem vrtu, „kateri od obeh oslov, ki tamle stojita, je oče in kateri je mati?“

„Čisto preprosto! Oče je vedno večji osel.“

od doma

MISLIM, TOREJ NE SMEM BITI.

Naša ladja je nasedla v Rdečem morju.

TOLIKO VSEGA JE PADLO V VODO, DA NI ČUDA, ČE RIBE POGINJAJO.

Letos je naša partija stara 50 let in ima najmanj 40 let delovne dobe...

OD NJEGA SO ZAHTEVALI SAMO, DA BI BIL POZITIVEN — NIČLA JE ŽE BIL.

Občudujem vas! Le kako prenašate tolikšne zasluge?

NEKOČ SMO VERJELI V SVETLO PRIHODNOST. DANES NE VERJAMEMO VEČ NITI V PRETEKLOST.

Zidovi se rušijo od sramote pod nekdanjimi parolami.

STRAH PRED NEZNANIM JE MANJŠI OD STRAHU PRED ZNANIM.

Naša parola je — DEVIZE! Istočasno: naše devize so — PAROLE!

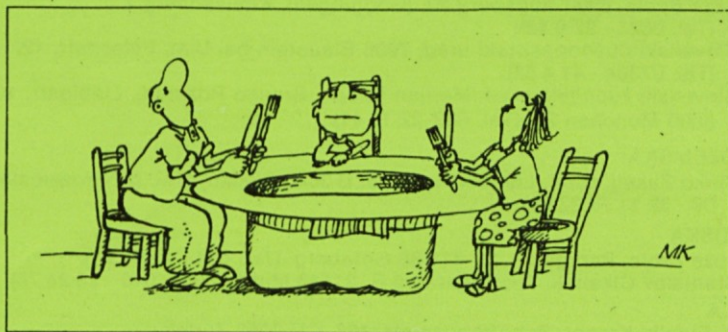
ŠELE KO ODIDEJO NENADOMESTLJIVI, STEČEJO STVARI, KOT JE TREBA.

Namesto po prsih bi se morali tovariši točiti po trebuhih.

OD OBLJUB SE DA ČUDOVITO ŽIVETI — PRAVIJO TISTI, KI OBLJUBLJAJO.

Jugoslavija ima največji gozd na svetu. Leta 1941 so šli borci vanj, pa še zdaj prihajajo na plano.

Po PAVLIHU

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 35 64).

P. Andrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Štefan Ferenčak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Antolin, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 -

64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74 ali

34 6 39).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7906 Blaustein bei Ulm, Felsenstr. 12/1.

(Tel. 07304 - 41 4 53).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,

8000 München 22. (Tel. 089-22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

Stanislav Cikanek, Thottsgatan 9 B, 21148 Malmö. (Tel. 040 - 23 24 78).

ŠVIČA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).